Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie
Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company

SUMATRA

85 [Anoniem / Anonymous, 1707]:
[Plan en aanzichten van de gebouwen binnen de loge te Djambi].
[Plan and views of the buildings inside the trading post at Djambi].

85 [Anoniem / Anonymous, 1707]:
Platte grondt van 's Compagnies Logie op Jamij. / Platte Grondt van de pagger die om de logie leyt.
Plan of the Company's Trading Post at Djambi. / Plan of the stockade surrounding the trading post.

86 [Anoniem / Anonymous, 1707]:
Opstal des Paggers zoals sij Vetoont van buijten.
Elevation of the Stockade as Seen from outside.

86-87 Jan Andriesz de Vries, 1761:
[Kaart van een gedeelte van de rivier van Siak van de mond tot aan de Soengei Mempoera met aanduiding van de gevechtshandelingen].
[Chart of a part of the Siak River from its mouth to the Soengei Mempoera and a depiction of the hostilities].

88 [Anoniem / Anonymous, 1675-1700]:
[Kaart van de rivier van Palembang].
[Chart of the Palembang River].

88 [Robbert de Groot, Balthasar Prins, 1707]:
[Kaart van de monding van de rivier van Palembang].
[Chart of the Palembang River estuary].

89 [Gerrit de Haan, 1760]:
De Rivier Van Pallembangh.
The Palembang River.

90 [Anoniem / Anonymous], 1819:
De Rivieren / van / Palembang, / op de Oostkust van 't Eiland / Sumatra.
The Rivers / of / Palembang, / on the East Coast of the Island of / Sumatra.

90 [Ahmed Nadjmoeddin, ca./c. 1818]:
[Kaart van de vaarwateren bij Palembang].
[Chart of the waterways near Palembang].

91 C. van der Wijck, 1818:
Kaart / van een Gedeelte van het Eiland / Sumatra / tot het Rijk van Palembang behorende [...].
Map / of a Part of the Island of / Sumatra / belonging to the Kingdom of Palembang [...].

92 L. de Sturler fec., 1822:
Platte grond van de stad Palembang.
Plan of the town of Palembang.

93 [Anoniem / Anonymous], 1821:
Ruwe Schets / der / Positie van de Nederlandsche / Magt, / bij het veroveren van / Palembang [...].
Rough Sketch / of the / Positions of the Dutch / Expeditionary Force, / during the conquest of / Palembang [...].

94 [Michiel Gerritsz Boos, 1663]:
[Kaart van Straat Bangka].
[Chart of the Bangka Strait].

94 [Anoniem / Anonymous, 1700-1710]:
[Kaart van Straat Bangka].
[Chart of the Bangka Strait].

95 [Anoniem / Anonymous, 1675-1700]:
[Kaart van Straat Bangka].
[Chart of the Bangka Strait].

96 [Carel van der Wijck], 1819:
Kaart / van het / Eiland Banka.
Chart / of the / Island of Bangka.

Deel 3 / Part 3

97 [Carel van der Wijck, ca./c. 1820]:
Omstreken / van / Muntok, / op het eiland Banka.
Environs / of / Muntok, / on the island of Bangka.

98 J. Vieget, 1820:
Plan van het / Verbeterd / Defensie Werk / te / Muntok.
Plan of the / Improved / Defence Works / at / Muntok.

99 H. Joly, 1823:
Plan / d'un Edifice presqu'en ruine Situé à Beloë près Muntok Ille de / Banca.
Plan / van een Gebouw bijna een ruïne Gelegen in Belo dicht bij Muntok [op het] Eiland / Bangka.
Plan / of a Building nearly in ruins Situated in Belo near Muntok [on the] Island of / Bangka.

100 [Anoniem / Anonymous, ca./c. 1700]:
[Kaart van de Riouw- en Lingga- archipel].
[Chart of the Riouw and Lingga Archipelagos].

101 [Anoniem / Anonymous, ca./c. 1725]:
[Kaart van de Riouw- en Lingga-Archipel].
[Chart of the Riouw and Lingga Archipelagos].

102 [Anoniem / Anonymous, 1675-1700]:
[Kaart van Straat Doerian en Straat Singapore].
[Chart of the Doerian and Singapore Straits].

103 A.E. van Braam Houckgeest, [1785-1795]:
Nauwkeurige Kaart / van / Het Oostlijk Gedeelte van Straat Malacca / behelzende / De Passagie van Malacca naar de Chinesche Zee.
Accurate Chart / of the Eastern Part of the Strait of Malacca / including / The Passage from Malacca to the China Sea.

103 [Jan Theunis Busscher], 1820:
Nieuw Kaart / van / de Straat / Sinkapoer.
New Chart / of / the Singapore / Strait.

104 [Anoniem / Anonymous, 1710-1750]:
Bintang.
Bintan.

104 A.A. Buijskes en A.C. Twent, Anno 1791:
N:o 6 / Plan van de Rheede / voor Riouw [...].
N:o 6 / Chart of the Riouw / Roads [...].

105 [Anoniem / Anonymous, 1710-1750]:
Riouw.

105 C:F: Reimer, [1791]:
N:o 4 / Situatie-Plan / van 's Ed:e Comp:s Etablissement en / Forten op, Riouw; / met de naastgeleegene Eylanden en Mond der zoogenaamde / Riviere [...].
N:o 4 / Situation Map / of the Hon: Company's Settlement and / Fortifications in, Riouw; / with the neighbouring Islands and Mouth of the so-called / River [...].

106-107 C:F: Reimer, [1791]:
N:o 5 A / Hoofdplan der Forten / op / Riouw; / en naastomtrent gelegene Situatie [...].
N:o 5 A / Main plan of the Fortifications / in / Riouw; / and the neighbouring Situation [...].

106 [Jacob Pieter van Braam], opgenomen 't jaar 1784:
Plan van het eyland Poele Bayang
Plan of the island of Poelau Bajan.

III Indische Archipel en Oceanië / Malay Archipelago and Oceania

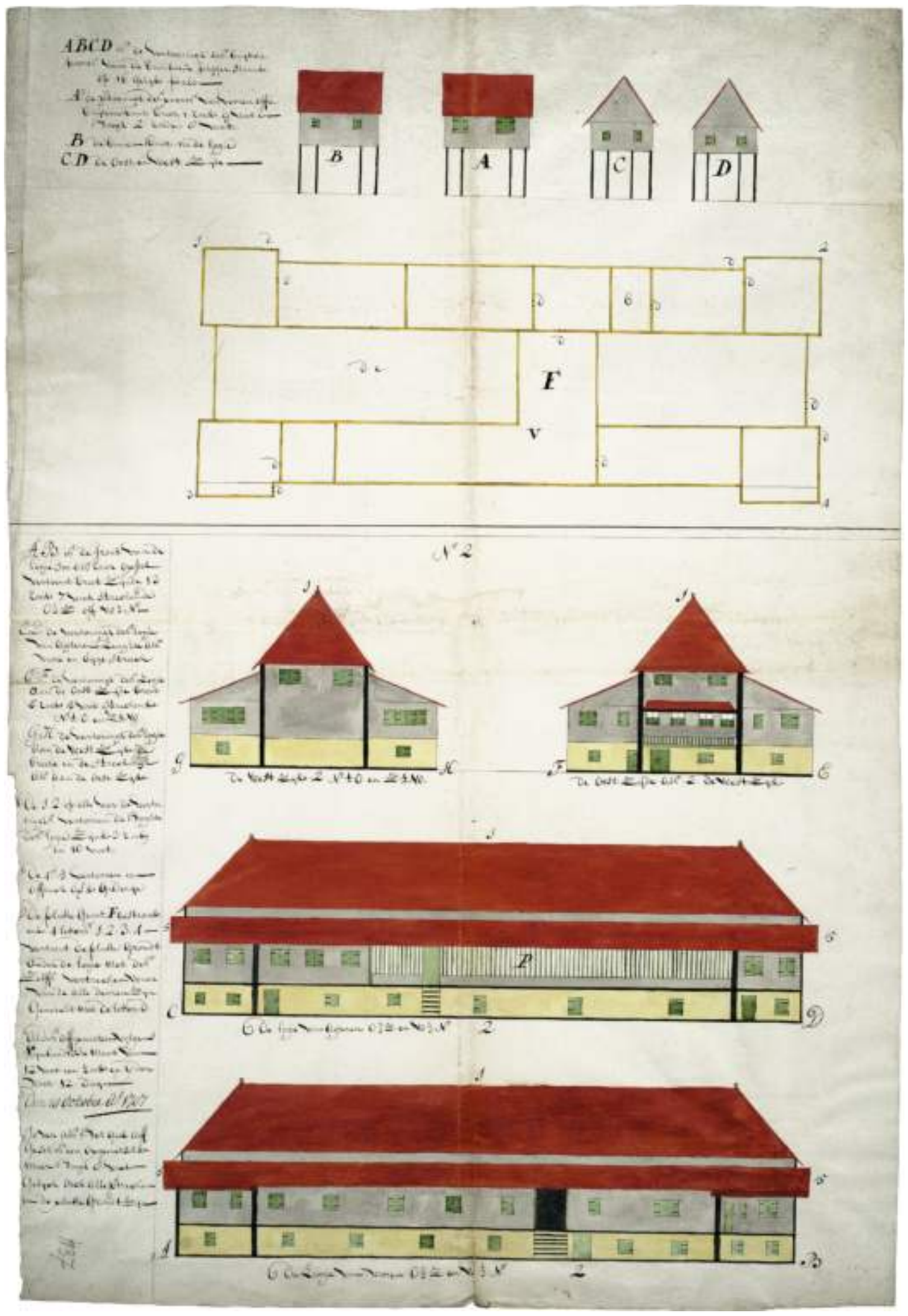

blad 85 boven / sheet 85 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 1137.

[Anoniem], den 18 October A:o 1707 :
[Anonymous], the 18th of October A:o 1707 :

[Plan en aanzichten van de gebouwen binnen de loge te Djambi].

[Plan and views of the buildings inside the trading post at Djambi].

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart + 9 profielen : ms op papier, 74 x 50,5 cm.
1 map + 9 profiles : ms on paper, coloured, 74 x 50.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verso: Drie aftekeningen van de Logie en de pagger tot Jambij overgekomen van Batavia 1709 N2 657.

Verklaringen: [links] een legenda bij de letters A t/m D, *A* t/m *H* en de nummers 1 t/m 5 :
Explanations: [left] a key to the letters A to D, *A* to *H* and the numbers 1 to 5 :

A.B.C.D. is de vertooningh des buijten poorts van de bamboese pagger staande op 16 Gehijde paalen.
A. De vertooningh des poorts van vooren offte buyten-kant breet 1: roede 9 voet en Hoogh 2 roeden 8 voet.
B. De binnenkant na de logie.
C.D. De Oost en West Zijde.

N 2.
AB. Is de front vande / logie als haar opstel vertoont breet zijnde 13 roede 7. voet streckende O.$^{1}/_{2}$.Z off W.$^{1}/_{2}$.N.
CD. De vertoningh des logie van agteren Lengte als voor een Eijge streeck.
EF. De vertooningh des logie aan de Oost Zijde breet 5. roede 5. voet streckende N t.O en Z.t.W.
GH. De vertoninge des logie Aan de West Zijde de breete en de streeckingh als aan de Oost Zijde.

De 1.2 op alle vier de vertoninghs vertoonen de hooghte des logie Zijnde 3. roeden en 10 voet.
De 4.5 vertoonen een Affdack over de Galderije.
De platte Gront F bestaande inde 4 letters 1.2.3.4. vertoont de platte grondt Onder de logie met des Zelffs vertrecken waar van de alle deuren zijn Gemerckt met de letter d.
Aldus affgemeeten volgens Rijnlandsche Maat van 12 voet een roede en yder voet 12 duijm.
Den 18 October A:o 1707.
Sover als het geel aff geset is een opgemetselde muer hoogh 8. voet: gelijck oock Alle vertrecken in de platte Grondt Zijn.

Platte grondt van 's Compagnies Logie op Jamij. / Platte Grondt van de pagger die om de logie leyt.

Plan of the Company's Trading Post at Djambi. / Plan of the stockade surrounding the trading post.

Schaalstok van 6 Rijnlandtse Roeden = [ca. 1 : 150].
Scale-bar of *6 Rijnlandtse roeden* = [approximately 1 : 150].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 52 x 75 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 52 x 75 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verso: drie aftekeningen van de Logie en de Pagger tot Jambij.

Verklaringen: [linksboven] een technische beschrijving :
Explanations: [upper left] a technical description :

Van A tot B vertoont hem de front des huijs langh 13 roeden 8 voet 7. duijm streckende O1/2Z offWt1/2N.
Van C tot D de aghter Kant van 't huijs langh 13 roede 6. voet 9 dm- streckende als boven.
Van A tot C de Oost Zijde breet 5 roeden 5 vt: 41/2 dm streckende N.T.O en Z.T.Wt.
Van B tot D de West Zijde breet 5 roeden 4 vt: 7 dm streckende als de Oost Zij.
De ses S vertoonen de Grondt des Loogie.
Van S tot S en D tot C is een Galderij waar in 5 kamers geteeckent N.5 verdeelt zijn.
De 2 Z is de Waght der soldaaten off corps du guarde.
De 4 R zijn zijn 4 packhuijsen, van de welcke de vloere off solderingen der drie naast den ander staande sijn ingestort.
E de voor deur. F de Agter deur.
Alle stippies gemerckt met 3 zijn deuren.

[rechtsboven] een legenda bij de nummers 1 t/m 6 :
[upper right] a key to the numbers 1 to 6 :

De drie N. 1 de vertrecken off woning van den resident.
2. Een ganghjen welkers ent een wentel trap om op een opcamer te klimmen.
3. Het oud rijst packhuijs.
4. Een wooningh vo: den sergiant.
6. Het comtoir en Gebedtplaats.

[rechtsonder] een technische beschrijving :
[lower right] a technical decription :

Van K tot X streckt W1/2N. 15 roede 1 voet 6 dm.
H.G. Front van de punt N Zijnde 3 roede breet.
Z.Q. Een loose poort. I. de poort des paggers.
N.1 Steckt Z en N 6 roede 7 voet. 2 M do streckingh.
M.L. Is een gladde agter pagger streckende OTZ en WTN 20 roeden.
LL. Is de Oost Zijde der Logie.
LKK. De Oost punt.
De letter O vertoont de aarde tusschen de binnen- en buijtenpalensaden dick 6 voet 4 duijm.

blad 85 onder / sheet 85 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1136A.

[Anoniem, 1707] :
[Anonymous, 1707] :
[onder] een beschrijving :
[below] a description :

(vervolg op pag. 86 / continued on p. 86)

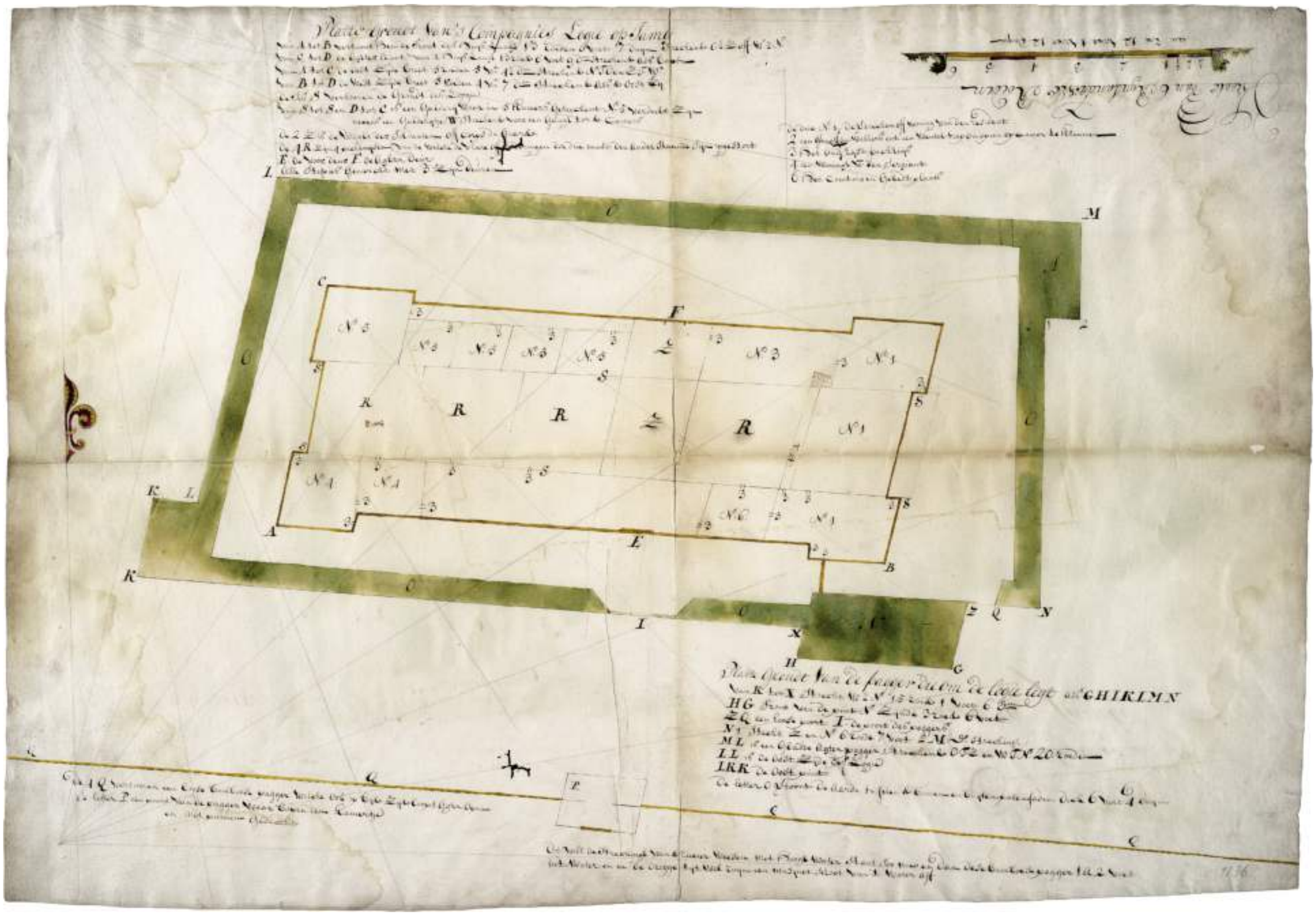

(vervolg van pag. 85 / continued from p. 85)

De 4 Q vertoonen een loose bamboese pagger welcke ook op bijde Zijde loopt agter open.
De letter P een poort van de pagger waar boven een kamertje en met pannen gedeckt.
Dit wilt de streckingh van de rievier weesen, met hoogh water staat soo nuw en dan dese bamboese pagger 1 a 2 voet in 't water en in de drooge tijt wel ruijm en musquet schoot van 't water aff.

blad 86 onder / sheet 86 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1136B.

[Anoniem, 1707] :
[Anonymous, 1707] :

Opstal des Paggers zoals sij Vetoont van buijten.

Elevation of the Stockade as Seen from outside.

Schaal niet aangegeven; zie 4.VEL 1136A.
Scale not indicated; see 4.VEL 1136A.

4 profielen : ms op papier, gekleurd, 25,5 x 77,5 cm.
4 profiles : ms on paper, coloured, 25.5 x 77.5 cm.

Verso: 655, 1709 N2 599.

Verklaringen: [links] een legenda bij de letters A t/m OO :
Explanations: [left] a key to the letters A to OO :

A.G. Is de front des paggers streckende W¹/₂N en O¹/₂Z.
Langh 23 roede 6 voet.
B. Is een punt aan de Zuijdt Zijde in vront.
H. Is de poort.
F. Een loose poort.
E.E. Is de Agter kant des paggers streckende OtZ offt W.t.N. 20 roeden.
C. Is een punt aan de Westzij.
MM. de West Gordijn streckende NtO. En ZtW.
D. Is de Oost punt Aan de Affter flank.
OO. De Oost Gordijn streckende Noort en Zuijd.
Te saame dese Omtreck Zijnde 54. roede 4. voet de hooghte des paggers is 13 voet.

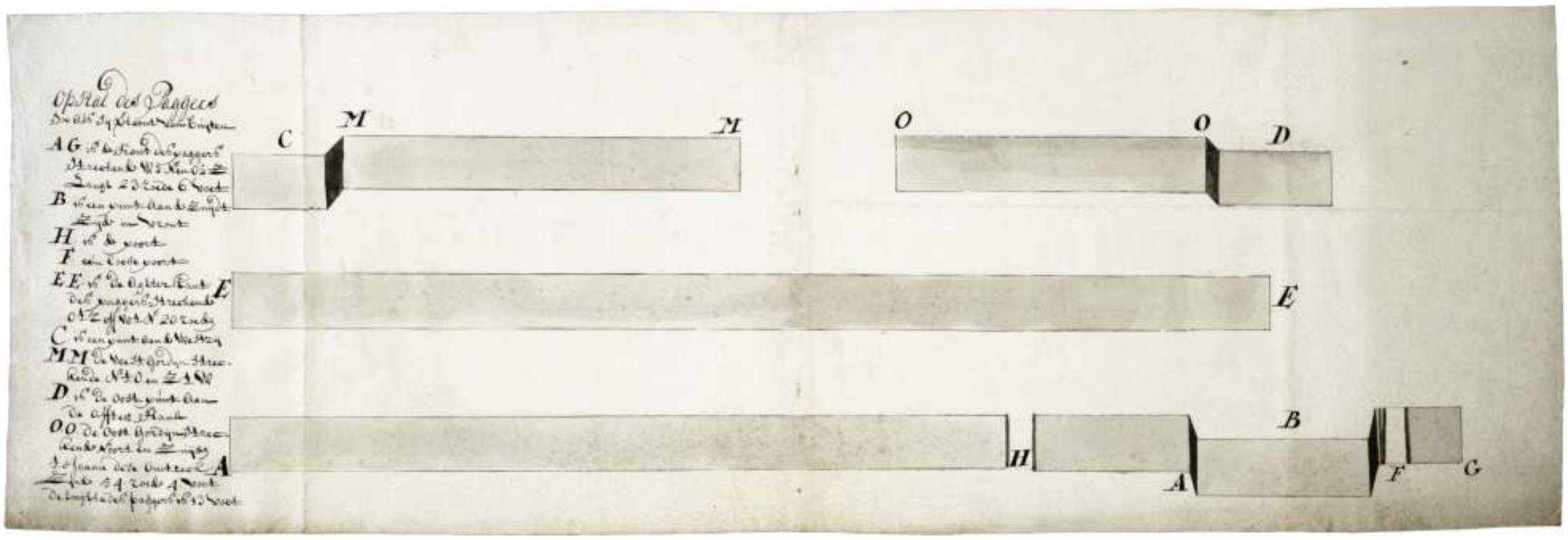

bladen 86-87 / sheets 86-87:

Nationaal Archief, 4.VEL 362.

Jan Andriesz de Vries, 1761 :

[Kaart van een gedeelte van de rivier van Siak van de mond tot aan de Soengei Mempoera met aanduiding van de gevechtshandelingen].

[Chart of a part of the Siak River from its mouth to the Soengei Mempoera and a depiction of the hostilities].

Schaalstok van 5 Duijtse Mijlen 15 op een Graadt = [ca. 1 : 63.200].
Scale-bar of *5 Duijtse Mijlen 15 op een Graadt* = [approximately 1 : 63,200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 205 x 98,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 205 x 98.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [links, rechts] een beschrijving van de expeditie :
Explanations: [left, right] a description of the expedition :

[links van boven naar beneden / left from top to bottom]

T huijs van den grooten Sijiet.

Dit is de Neegerij Mapoera angelegt naa de Slagh Bij tana Kras, dat d:Edl: Comp: gedaan heeft in t Jaar 1755. tegens Radie Alem, En Radie Mahoemet doen zijn wonplaats heeft genomen, daae siet men zijn huijs of dalm En Zijn Tempel En an den over kant van t Roefier, den Dalm van Radie Boengsoe.

Dat is t Roefier Songi Pinang dat men sijt Camper uijt komt. Hier siet men dat Beroemde Slagh dat d:Edl: Comp: gelewert heeft tegens de Magt van den Zee Roewer Radie Mahoemet Anno 1.7.6.1. dn. 17. Junij des avends om ½ 10 of 9 uur sijnde Begonnen En de heele Nagt in Een gestaadige vur tot dn. 18 do. Op de Meddag dat zij begoen te vlugten en al haar Bentings verliete. Des vijiands. Magt Bestaende in 14 Bentings en 8 van haar swartte Roefvartuijgen Ent Roefier gesloeten voor ons met 8 Roeting Touwen en een brug van swaare houten gemaagt. Wij van d:Edl: Comp; met t schep t Pasgelt 4 Brigantijns een roijgalij een pantialeng en eenige Baloers van onse Boentgenoot Radie Alaem. Maar den Almaghtige heeft Behaagt dat t tot vordeel van d: Edl: Comp: en eere van ons en alle Christne nasie ouijt is gevalle. God Zij geloeft voor Zijn genade.

Hier siet men de oude Negerij Bocantam daar Radie Alem voor den slag van Taana Kraase in een volle gloori gewoont heeft met hoenderde van Vrugtboomen en nu al tot een puijnhoop lijt. Hier lijt og Radie Alem zijn vader begraven.

Hier siet men in t opdrijwen de vijanlijke vartuijgen ons tegenhouding doen tog met wijnig voordel voor haar want sij kreegen altijd soe veel dat sij blijds waren als zij agter een hoek konde schuijlen.

In Dese Bogt heeft d:Edl Comp in t Jaar 1755 slag gelewert tegens Radie Alem en een voelkomen zeege befogte.

Het Roevier Ziiak is beset van d:Edl: Comp; in de mandt: Januari Anno 1.7.6.1. en naa twe batalies, en verschijde schermuslings in de maandt Junij alles veroverdt.

Als Hoefden van deese expeditie eerste. Den capitijn Maeliteer: Jan: Janse: Visboem tuede Den Scheeper: Joost Drissoen.

Het slagh bij t eijlandt. Hier siet men het slag dat d:Edl: Comp: gelewert heeft Dn. 21 April Anno 1761. tegens de zoemagt van den Zeroewer Radie Mahoemet, van des morgens ½ 7 ur tot op de medag, doen sij begoen te vlugte en haar Cota Beialang of haar drijwendt. Casteel ten eersten door het sware vuur dat op hem gedan weer ontsampeert is en van zijn medemackers weggeboegseert gelijk hier te sien is, haar Bretalitijt waar in t eerste seer groot maar op lest begonde sij seer te vervlauwe, god zij gelooft voor zijn genaden.

Hiers siet men een neherij op t eijlandt. Plo. Gontong, dat is angelegt naar t afloopen van t oude vertres, van de zerouwer. Maar van ons verdistruweert; men siet ouk hoe dat t tegenswoerdige vertres lijt met sijn punten, en 20 canon, en een gragt roendt om, men siet og de gelegenthijt van t eijlandt met sijn boeschasie en vlackte. Men siet og hoe dat onse vartuijgen in de manden van januari tot april gelegen heeft, tot dat t schep Pasgelt is gearveert. En verders hoe dat t roevoer van sijn inloop neemt.

[rechtsboven, in cartouche] een opdracht :
[upper right, in cartouche] a dedication :

5 Boek Moses 2de Cap:e 33 veers Ende de heere onse god gaf hem voor ons Angesigts ende wij sloegen hem Ende al sijne sonen ende al sijn volk. Doen Na Juda omsag siet hoe Haden se een strijdt voor ende agter ende zij riepen tot den Heere ende de kinderen Israels vloden voor t angesigte van Juda Ende god gaf se in haare handt. 2de Boek der Kroniken 13 Cap:l 14 en 16 vers Tot op desen dag toe doen di na de Eerste wijsen sij en vreesen den heere niet ende sij en doen niet na haar insettingen ende na hare Regten ende na de Wet ende na t gebed dat de heere geboden heeft, 2de Boek der Coningen 17 Cap:l 34 vers Dan sullen de hijdenen den name des heren vreesen: en de alle Koningen der arde uwe herlickhijt Boek der Pesalmen. 102de Psalm. 16 veers.

Alles door mijn selfs Beijgeweest / Jan Andriesz: de Vries.

[rechts van boven naar beneden/ right from top to bottom]

An deese Zijde van t Roevier heeft Radie Mahoemet gewoont voor dat hij van sijn Broeder Alem verjaagt is en sijn toevlugt tot d Edl. Comp: nam, daar doen den slag Bij taana Kras op gevolgt is En Radie Alem toetaliter geslagen En amper self gevangen van d:Edl: Comp: En radie Mahoemet ligt hier tans og Begrawen alles lijt door den oorlog tot een Puijnhoop.

In Dees Bogt heeft Radie Alem tegens een vorst van Johoor En Radie Mahoemet in t Jaar 1754 slag gelewer en een volkome overwinning beh.

In Deese Bogt heeft haar de vyandlijke vartuijgen in de maanden februari en maart opgehouden.

Siak. De kaart geeft een illustratief beeld van de diverse gevechtshandelingen op de Siak-rivier tijdens de finale strafexpeditie in de oorlog van 1759-1761 tegen sultan Mahmoed of Mahomed van Siak en na diens overlijden in 1760 tegen diens zoon radja Ismael. Deze werd uiteindelijk bij de Mempoera- of Mapoera-rivier verslagen, waarna de Compagnie in 1761 hun oom c.q. oudoom radja Alam op de troon plaatste. Het in 1761 herbouwde fortje op Poelau Goentoeng, aan de monding van de rivier van Siak, werd overigens al in 1765 weer verlaten vanwege de tegenvallende opbrengsten uit de handel.

Siak. The map gives an illustrative image of the various hostilities on the Siak River during the final punitive expedition in the war of 1759-1761 against Sultan Mahmud or Mahomed of Siak and after his death in 1760 against his son Raja Ismael. The latter was finally defeated at the Mempura or Mapura River, and after this the Company put their uncle *casu quo* great-uncle Raja Alam on the throne in 1761. The little fort on Pulau Guntung, at the mouth of the Siak River, was rebuilt in 1761, but was abandoned again in 1765 because the profits from the trade were disappointing.

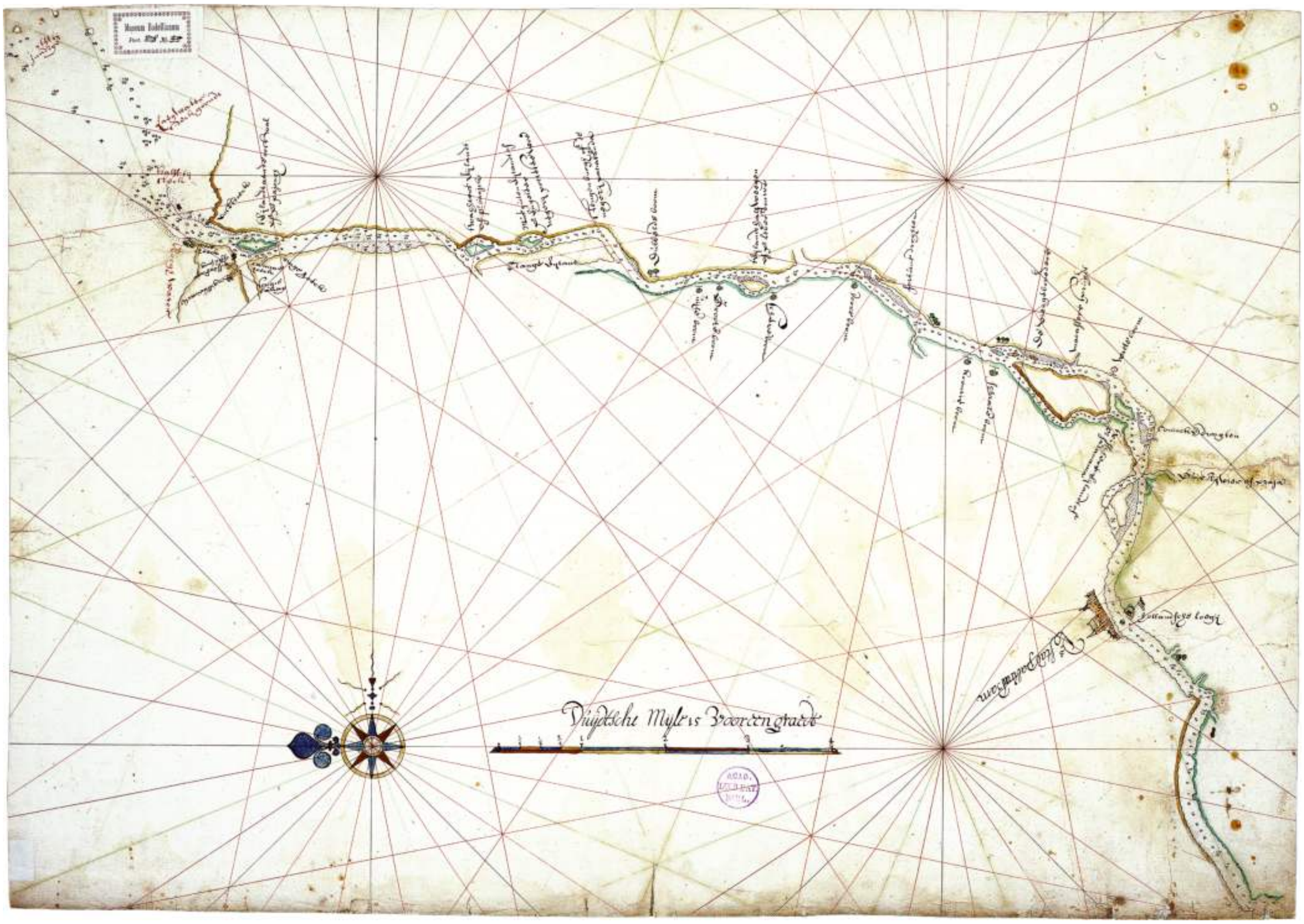

Palembang. De Compagnie onderhield sinds 1617 betrekkingen met het sultanaat Palembang en bouwde er in 1619 een loge, die echter al in 1621 weer werd verlaten. Een tweede overeenkomst werd in 1641 gesloten, waarna op de rechteroever van de Moesi schuin tegenover de kraton een nieuwe loge verrees. In 1660 werd de stad Palembang na een hoog opgelopen conflict tussen de sultan en de Hoge Regering door een expeditiemacht onder bevel van de admiraals Jan van der Laan en Johannes Truytmans ingenomen en verwoest, waarna de Compagnie blijvend verzekerd was van het monopolie op de Palembangse peperleveranties. De loge werd nadien in aanzienlijk versterkte vorm herbouwd, terwijl het herstelde sultanshof zich vestigde in een nieuwe kraton naast de verwoeste oude. Palembang had van oudsher souvereiniteit over Bangka en Billiton, waardoor de VOC in de achttiende eeuw ook een voornaam aandeel in de tinopbrengsten van het eerstgenoemde eiland kon afdwingen. Opmerkelijk genoeg zijn er uit de compagniesperiode vrijwel geen manuscriptplattegronden van de stad Palembang bewaard gebleven. Bij wijze van alternatief zijn hierna mede enkele kaarten en plattegronden uit de jaren 1818-1821 opgenomen, toen Palembang na het Britse tussenbestuur met militair geweld weer onder Nederlands oppergezag werd gebracht.

Palembang. The Company maintained relations with the Sultanate of Palembang from 1617 and built a post there in 1619, but this was already abandoned in 1621. A second agreement was reached in 1641, after which a new post appeared on the right bank of the Musi River diagonally opposite the *keraton*. In 1660 the town of Palembang was taken and ravaged by an expeditionary force under the command of admirals Jan van der Laan and Johannes Truytmans, following an explosive conflict between the sultan and the High Government. After this the Company was permanently assured of a monopoly of the deliveries of pepper from Palembang. The post was then rebuilt and considerably reinforced, while the restored court of the Sultan resided in a new *keraton* alongside the one destroyed. From early times Palembang had held sovereignty over Bangka and Billiton, so that in the eighteenth century the VOC could also demand a large proportion of the tin production from the former. Remarkably enough, almost no manuscript plans of the town of Palembang have been preserved from the time of the Company. As an alternative, several maps and plans from the years 1818-1821 have been included, when Palembang was once more brought under Dutch rule by military force, following the British Interregnum.

Schaalstok van 4 Duydtsche myle 15 voor een graedt = [ca. 1 : 160.000].
Scale-bar of *4 Duydtsche myle 15 voor een graedt* = [approximately 1 : 160,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 50,5 x 72 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 50.5 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

In deze rivierkaart is de vaarroute via de Moesi-delta naar de stad 'PallumBam' en de 'Hollandsche loegij' aangegeven, met aanduiding van peildiepten, eilandjes, ondiepten en diverse landschapskenmerken als 'dubbelde boom' en 'witte boom'. De datering is waarschijnlijk in de eerste decennia na de strafexpeditie tegen Palembang in 1660. De weergave van de stad is helaas niet meer dan schematisch, met een zeer Europees aandoende kerk in plaats van de Grote Moskee van Palembang als voornaamste gebouw.

This river chart shows the route for sailing via the Musi delta to the town of 'PallumBam' and the *Hollandsche loegij* (Dutch lodge), with indications of soundings, little islands, shoals and various landmarks such as *dubbelde boom* (double tree) and *witte boom* (white tree). It can probably be dated to the first decades after the punitive expedition against Palembang in 1660. Unfortunately the representation of the town is only an outline, with a very European-looking church instead of the Grand Mosque of Palembang as the main building.

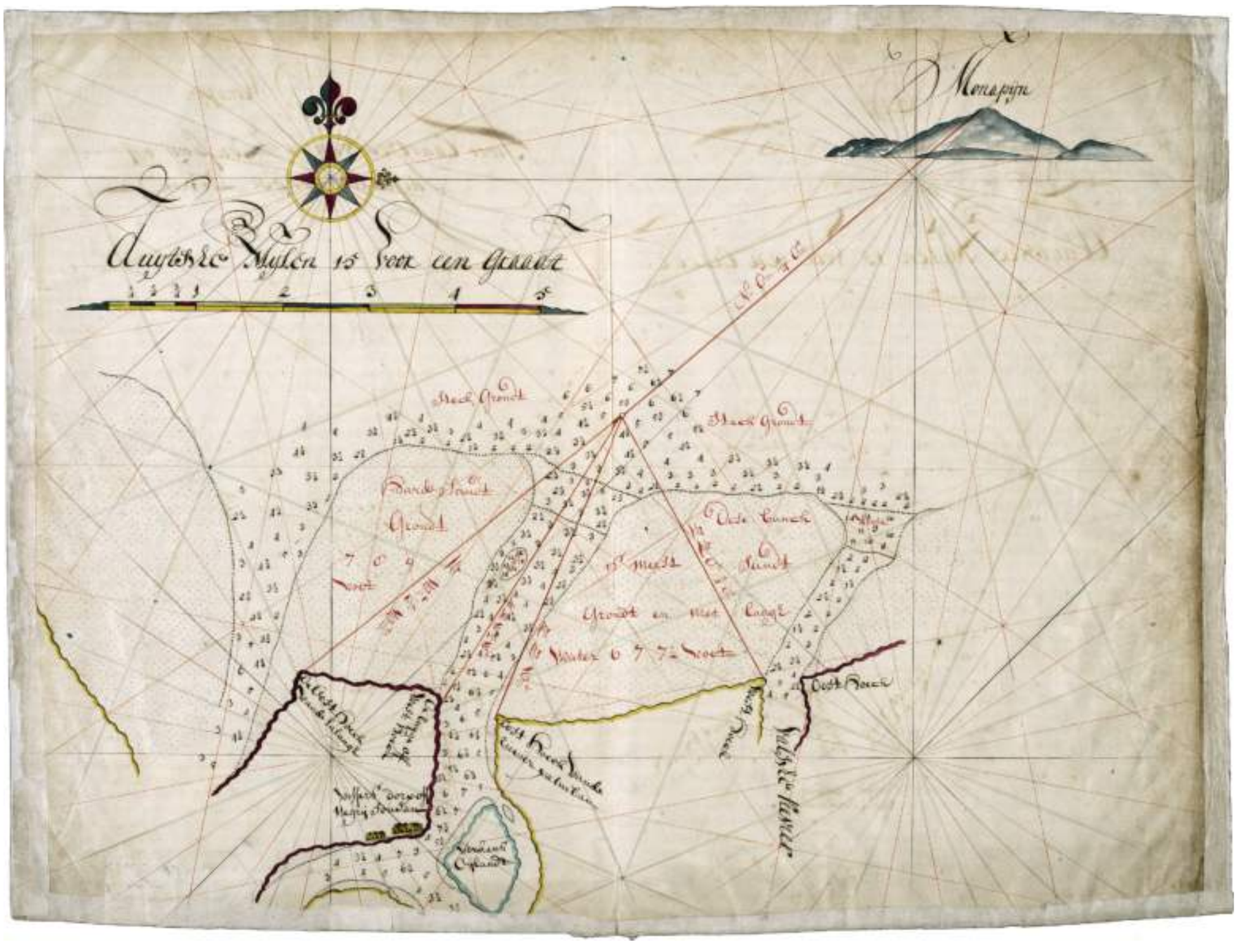

blad 88 boven / sheet 88 above:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-15-023.

[Anoniem, 1675-1700] :
[Anonymous, 1675-1700] :

[Kaart van de rivier van Palembang].

[Chart of the Palembang River].

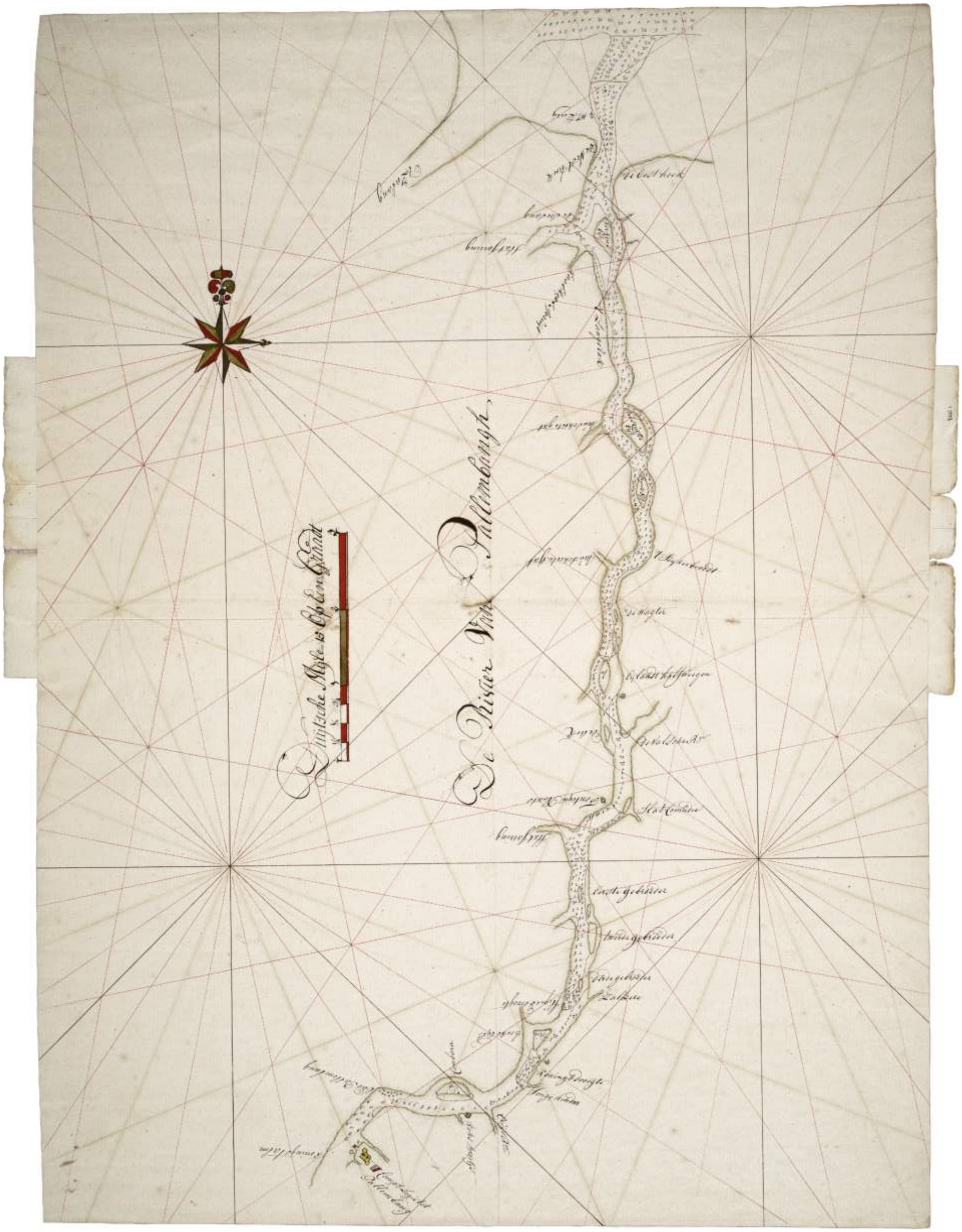

blad 88 onder / sheet 88 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 365A.

[Robbert de Groot, Balthasar Prins, 1707] :

[Kaart van de monding van de rivier van Palembang].

[Chart of the Palembang River estuary].

Schaalstok van 5 Duytsche Mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 200.200].
Scale-bar of *5 Duytsche Mijlen 15 voor een graadt* = [approximately 1 : 200,200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 40,5 x 54,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 40.5 x 54.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verso: Twee Caartjes van de Zonsang off de Palembangse Revier. Bij OBP Batavia deel 2, 1709 N1 653 N 239.

De Hoge Regering in Batavia verlangde in de eerste jaren van de achttiende eeuw bij herhaling de vervaardiging op korte termijn van 'een kaartje van de Palimbangse rivier met een accurate beschrijvinge, wat en hoedanige remarques er moeten werden geenomen om met een schip van 130 voeten deselve sonder bekommering of pericul uyt en in te vaaren'. In december 1707 werd door schipper Robbert de Groot en stuurman Balthasar Prins de benedenloop van de Moesi opgenomen. Hun beschrijving ging vergezeld van twee kaarten, waaronder de hier gereproduceerde, die in februari 1708 'eyndelijck' in Batavia arriveerde en nadien naar Nederland werd verzonden. De vaarroute door de rivierdelta is met uitgebreide peilingen aangegeven; als herkenningspunt in het landschap dient onder meer de afbeelding van de 'Monapijn', de berg Menoembing bij Muntok op Bangka.

In the first years of the eighteenth century the High Government in Batavia repeatedly expressed its wish that 'a map of the Palembang river with an accurate description of what observations must be made to sail a ship of 130 feet in and out without trouble or danger' be made as soon as possible. Captain Robbert de Groot and First Mate Balthasar Prins surveyed the lower reaches of the Musi in December 1707. Their description was accompanied by two charts, including the one reproduced here, which 'finally' arrived in Batavia in February 1708 and were then sent onwards to Holland. The channel through the delta is marked with extensive soundings, and among other things the image of the *Monapijn*, Menumbing Hill near Muntok on Bangka, serves as a point of recognition in the landscape.

blad / sheet 89:

Nationaal Archief, 4.VELH 156.1.3.

[Gerrit de Haan, 1760] :

De Rivier Van Pallembangh.

The Palembang River.

Schaalstok van 3 Duijtsche Mijlen 15 Op Een Graadt = [ca. 1 : 168.300].
Scale-bar of *3 Duijtsche Mijlen 15 Op Een Graadt* = [approximately 1 : 168,300].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 71 x 55 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 71 x 55 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

(vervolg op pag. 90 / continued on p. 90)

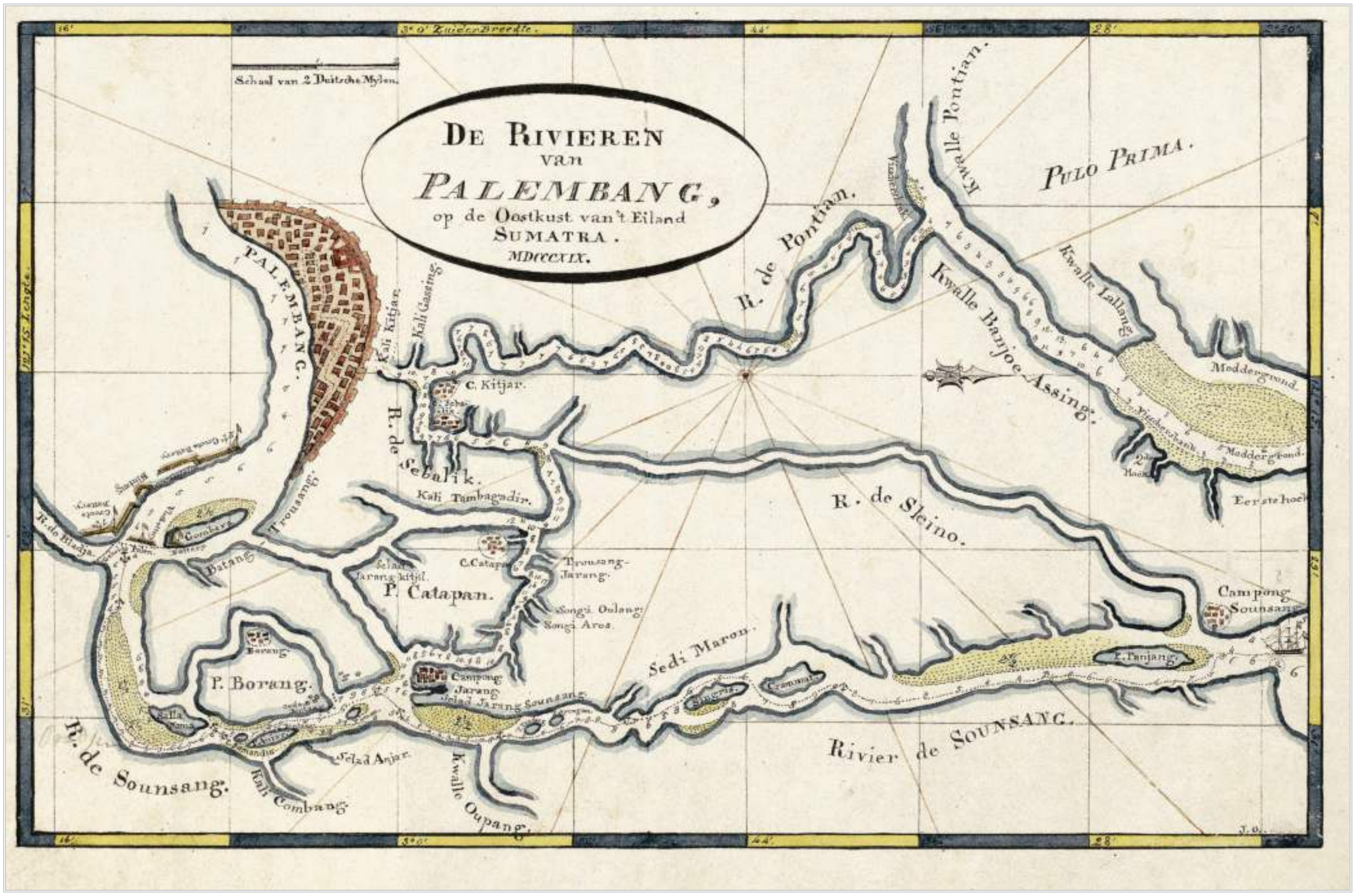

(vervolg van pag. 89 / continued from p. 89)

Gerrit de Haans ruim 50 jaar jongere kaart van de Moesi, opnieuw uit de *Ligtende zeefakkel*, is mogelijk deels nog op de opnemingen en kaarten van De Groot en Prins gebaseerd. Aangegeven zijn onder meer de 'Comps. Logie tot Pallembang' op de zuidoever, aan de overkant de 'Koningstalm' (van *dalem* = paleis) en daarnaast 'oud Palembang'.

Gerrit de Haan's chart of the Musi from more than 50 years later, once more from the *Ligtende zeefakkel*, is possibly also partly based on the surveys and charts by De Groot and Prins. It indicates such things as the 'Company's lodge at Pallembang' on the south bank, on the opposite side the 'King's talm' (from *dalem*, palace) and alongside it 'old Palembang'.

blad 90 boven / sheet 90 above:

Nationaal Archief, 4.VELH 187.

[Anoniem], MDCCCXIX :
[Anonymous], MDCCCXIX :

De Rivieren / van / Palembang, / op de Oostkust van 't Eiland / Sumatra.

The Rivers / of / Palembang, / on the East Coast of the Island of / Sumatra.

Schaalstok van 2 Duitsche Mylen = [ca. 1 : 460.000].
Scale-bar of *2 Duitsche Mylen* = [approximately 1 : 460,000].

1 kaart : ms op papier, 16 x 25 cm.
1 map : ms on paper, 16 x 25 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Dit wat schetsmatig uitgevoerde overzicht van de rivieren rond de stad Palembang werd in 1819 gemaakt en diende mogelijk mede ter verbetering van een deel van de kaart van het sultanaat Palembang die in 1818 door de militair ingenieur C. van der Wijck was getekend (blad 91).

This somewhat sketchily done overview of the rivers around the town of Palembang was made in 1819, and possibly was also intended as a correction to part of the map of the Sultanate of Palembang that military engineer C. van der Wijck had drawn in 1818 (sheet 91).

blad 90 onder / sheet 90 below:

Nationaal Archief, 4.VELH 188.

[Ahmed Nadjmoeddin, ca./c. 1818] :

[Kaart van de vaarwateren bij Palembang].

[Chart of the waterways near Palembang].

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : ms op papier, 33 x 44 cm.
1 map : ms on paper, 33 x 44 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [linksboven] een aantekening omtrent de herkomst :
Explanations: [upper left] a note regarding the provenance :

Kaart van Palembang, gemaakt door Sultan Nayam oedin. NB.Van de hand van wijlen den Min.Van Kolonien J.C. Baud.

Ahmed Nadjmoeddin (ook: Nadjim-Oeddin), sultan van Palembang sinds 1812, maakte deze kaart van de waterwegen iets stroomafwaarts van Palembang waarschijnlijk in of kort voor 1818, toen de Nederlanders na het Britse tussenbestuur de stad opnieuw bezetten en Nadjmoeddin vervingen door sultan Badaroeddin. Aangegeven zijn onder meer de versterkingen ter plaatse en de versperringen in de rivier voorafgaand aan de Nederlandse herbezetting. De Maleise bijschriften zijn vertaald in het Nederlands; de kaart is mede gebruikt als voorbeeld voor een deel van de overzichtskaart van Palembang door Van der Wijck op het volgende blad, eveneens uit 1818.

Ahmed Najmuddin (also Najim-Uddin), Sultan of Palembang from 1812, probably made this map of the waterways somewhat downstream of Palembang in or shortly before 1818, when the Dutch had reoccupied the town after the British Interregnum and replaced Najmuddin with Sultan Badaruddin. Among other things it shows the fortifications on the spot and the barriers in the river prior to the Dutch reoccupation. The Malay captions have been translated into Dutch; the map was also used as a model for the general map of Palembang by Van der Wijck on the following sheet, likewise from 1818.

Bijschriften: pag. 92 / Captions: p. 92

blad / sheet 91:

Nationaal Archief, 4.VELH 361.

Palembang den – Juny 1818, de 2e Kapitein Ingenieur C. van der Wijck :
Palembang the – of June 1818, the 2nd Captain-Engineer C. van der Wijck :

Kaart / van een Gedeelte van het Eiland / Sumatra / tot het Rijk van Palembang behorende […].

Map / of a Part of the Island of / Sumatra / belonging to the Kingdom of Palembang […].

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : ms op papier, 76 x 129 cm.
1 map : ms on paper, 76 x 129 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [linksboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper left] continuation of the title :

Volgens Inligtingen op Last van den Commissaris / voor de Zaken van Palembang en Banca W.H. Muntinghe / door de voornaamste Inlanders alhier gegeven.

blad / sheet 92:

Nationaal Archief, 4.VELH 362.

L. de Sturler fec., 1822 :

Platte grond van de stad Palembang.

Plan of the town of Palembang.

Schaalstok van 200 RL Voeten op den duim = [ca. 1 : 2.400].
Scale-bar of *200 RL Voeten op den duim* = [approximately 1 : 2,400].

1 kaart : ms op papier, 46 x 46 cm.
1 map : ms on paper, 46 x 46 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Majoor W.L. de Sturler maakte deze kaart direct na de tweede en nu definitieve inname van Palembang in 1821 onder generaal Hendrick Merkus de Kock; zie het volgende blad voor een kaart van de posities van de Nederlandse expeditiemacht. De opgegeven schaal van 200 Rijnlandse voeten per duim, omgerekend ca. 1 : 2.400, is onjuist; in de originele kaart bedraagt de schaal in werkelijkheid ca. 1 : 7.000. De ingetekende schaalbalk komt ook niet overeen met een lengte van 200 Rijnlandse voeten, maar met ongeveer een kilometer. Voor het overige is de kaart opmerkelijk nauwkeurig, met onder meer gedetailleerde plattegronden van de oude en nieuwe sultanskraton en de tegenovergelegen Hollandse loge uit de compagniestijd.

Major W.L. de Sturler made this map directly after the second and definitive capture of Palembang in 1821 under General Hendrick Merkus de Kock; see the following sheet for a map of the positions of the Dutch expeditionary force. The scale given of 200 Rijnland feet per inch, which would equal c. 1 : 2,400, is incorrect; on the original map the scale is in fact c. 1 : 7,000. The scale-bar as drawn also does not correspond to a length of 200 Rijnland feet, but approximately to one kilometre. For the rest the map is remarkably accurate, including detailed plans of the old and new Sultan's keraton and the Dutch post opposite it from the Company time.

blad / sheet 93:

Nationaal Archief, 4.VEL 367.

[Anoniem], 14 juli 1821 :
[Anonymous], July 14, 1821 :

Ruwe Schets / der / Positie van de Nederlandsche / Magt, / bij het veroveren van / Palembang […].

Rough Sketch / of the / Positions of the Dutch / Expeditionary Force, / during the conquest of Palembang […].

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : kopergravure, 53,5 x 41,5 cm.
1 map : copperplate engraving, 53.5 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verso: 239 a / Beh. bij Bat. Courant 14 juli 1821, no. 28.

Verklaringen: [linksboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper left] continuation of the title :

Behoorende bij de Bataviasche Courant van den / 14den juli 1821 no. 28.

[rechtsmidden] een legenda bij de letters a t/m o, de nummers 1 t/m 30, de letters C t/m E en twee kaartsymbolen :
[centre right] a key to the letters a to o, the numbers 1 to 30, the letters C to E and two cartografic symbols :

Renvooi.
A. Positie op den 20 en 24 juni 1821.
a. Z.M. Fregat Van der Werff.
b. Z.M. Hulk Nassau.
c. Z.M. Fregat Dageraad.
d. Z.M. Korvet Venus.
e. Z.M. Korvet Ajax.
f. Z.M. Kanonneerbooten en 2 gewapende Kielligters.
g. Z.M. Schoener Johanna.
h. Z.M. Schoener Calijpso.
i. Z.M. Brik Jacoba Elisabeth.
k. Z.M. Kanonneer boot no 13.
l. Z.M. Kanonneer boot no 15.
m. Z.M. Landings booten.
n. Transpoort Scheepen.
o. Hospitaal Schip.

RUWE SCHETS
DER
POSITIE VAN DE NEDERLANDSCHE
MAGT,
BIJ HET VEROVEREN VAN
PALEMBANG.

Behoorende bij de Batavlasche Courant van den 14den juli 1821 no. 28.

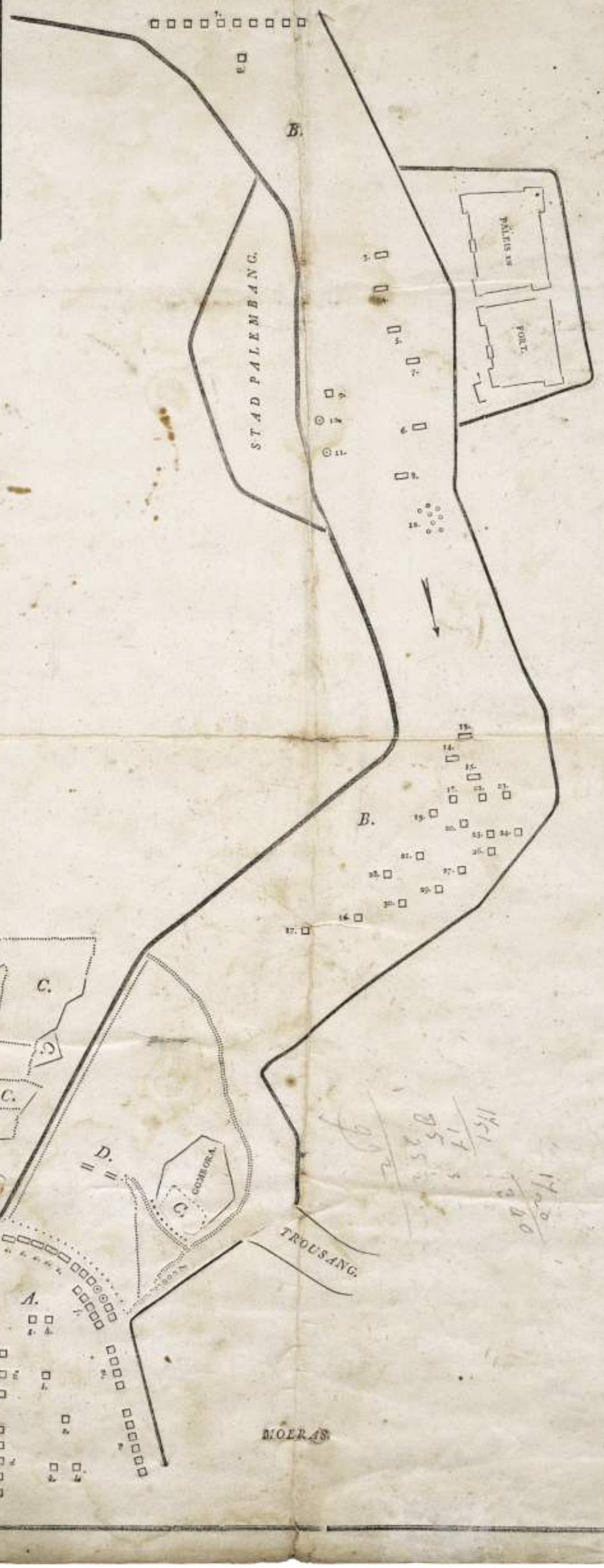

RENVOOI.

A. Positie op den 20 en 24 juni. 1821

a. Z. M Fregat Van der Werff.
b. —— Hulk Nassau.
c. —— Fregat Dageraad.
d. —— Korvet Venus.
e. —— korvet Ajax.
f. —— Kanonneerbooten en 2 gewapende Kielligters.
g. —— Schoener Johanna.
h. —— —— Calijpso.
i. —— brik Jacoba Elisabeth.
k. —— Kanonneer boot no 13.
l. —— Kanonneer boot no 15.
m. —— Landings booten.
n. Transport Schepen.
o. Hospitaal Schip.

B. Positie op den 27 juni.

1. Voorhoede bestaande uit 10 kanonneerbooten.
2. Z. M. Korvet de Venus.
3. —— Hulk Nassau.
4. —— Fregat van der Werff.
5. —— —— de Dageraad.
6. —— Korvet de Ajax.
7. —— Schoener Johanna.
8. —— brik Jacoba Elisabeth.
9. —— Schoener Calijpso.
10. Kielligter no. 1.
11. —— —— no. 2.
12. Booten met landings-troepen, zoo als die op den 27sten in den achtermiddag lagen.
13. Z. M. Korvet het Zeepaard.
14. —— —— de Zwaluw.
15. —— brik de Sirene.
16. } Korra korra denkelijk Emma of Maria.
17. }
18. Het Transport schip de Koophandel.
19. —— —— —— Mercurius.
20. —— —— —— Waterloo.
21. —— —— —— Bandang Jatij.
22. —— —— —— Buijskes.
23. —— —— —— Racehorse.
24. —— —— —— de Nieuwe Zeelust.
25. —— —— —— Emerentia.
26. —— —— —— de Gezusters.
27. —— —— —— Apollo.
28. —— —— —— Graaf Bulow.
29. —— —— —— Elisabeth Johanna.
30. —— —— —— Henrietta Elisabeth.

C. Vijandelijke Batterijen aan de rivier Pladjoe - - - - - - - - 91 —— ——
op Gombora - - - - - - - - - 19 —— ——
D. Waterbatterijen - - - - - - - - - - 16 —— ——
TOTAAL 126 —— ——

E. Vijandelijke gewapende praauwen.
a. Afpalingen van den Vijand.
b. Route der kolonne, die op den 24 de batterijen heeft bestormd.

B. Positie op den 27 juni.
1. Voorhoede bestaande uit 10 kanonneerbooten.
2. Z.M. Korvet de Venus.
3. Z.M. Hulk Nassau.
4. Z.M. Fregat van der Werff.
5. Z.M. Fregat de Dageraad.
6. Z.M. Korvet de Ajax.
7. Z.M. Schoener Johanna.
8. Z.M. Brik Jacoba Elisabeth.
9. Z.M. Schoener Calijpso.
10. Kielligter no. 1.
11. Kielligter no. 2.
12. Booten met landings-troepen, zoo als die op den 27sten in den achtermiddag lagen.
13. Z.M. Korvet het Zeepaard.
14. Z.M. Korvet de Zwaluw.
15 Z.M. Brik de Sirene.
16. Korra korra denkelijk Emma of Maria.
17. Korra korra denkelijk Emma of Maria.
18. Het Transport schip de Koophandel.
19. Het Transport schip Mercurius.
20. Het Transport schip Waterloo.
21. Het Transport schip Bambang Jatij.
22. Het Transport schip Buijskes.
23. Het Transport schip Racehorse.
24. Het Transport schip de Nieuwe Zeelust.
25. Het Transport schip Emerentia.
26. Het Transport schip de Gezusters.
27. Het Transport schip Apollo.
28. Het Transport schip Graaf Bulow.
29. Het Transport schip Elisabeth Johanna.
30. Het Transport schip Henrietta Elisabeth.

C. Vijandelijke Batterijen aan
de rivier Pladjoe 91 stukken geschut
op Gombora 19 stukken geschut
D. Waterbatterijen 16 stukken geschut
Totaal 126 stukken geschut
E. Vijandelijke gewapende praauwen.

[...] Afpalingen van den Vijand.
[...] Route der kolonne, die op den 24 de batterijen heeft bestormd.

De herovering van Palembang in 1821 was vanzelfsprekend groot nieuws in Nederland en Nederlands-Indië. De *Bataviasche Courant* van 14 juli 1821 wijdde er een speciale bijlage met kaart aan, die hier is gereproduceerd. De nadruk ligt bij de posities en bewegingen van de Nederlandse expeditiemacht, die uitvoerig worden geannoteerd in de legenda; de topografische weergave van Palembang en omgeving is jammer genoeg slechts schematisch.

The reconquest of Palembang in 1821 was of course great news in Holland and the Netherlands East Indies. The *Bataviasche Courant* of 14 July 1821 devoted a special supplement to it, which included the map reproduced here. This emphasizes the positions and movements of the Dutch expeditionary force, which are extensively annotated in the legend. Unfortunately the topographical depiction of Palembang and surroundings is only rough.

blad 94 boven / sheet 94 above:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 112 tussen/between fols. 27-28 [= 4.VELH 172].

[Michiel Gerritsz Boos, 1663] :

[Kaart van Straat Bangka].

[Chart of the Bangka Strait].

Schaalstok van 8 duijt sche mijllen 15 voor een grradt =
[ca. 1 : 300.000].
Scale-bar of *8 duijt sche mijllen 15 voor een grradt* =
[approximately 1 : 300,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 35 x 40 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 35 x 40 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Straat Bangka. Deze kaart is afkomstig uit het journaal van de opperstuurman Michiel Gerritsz Boos, dat hij tussen 1662 en 1669 bijhield op verschillende compagnies-schepen. Op weg van Batavia naar China aan boord van het jacht *Vlaerdingen* noteerde Boos daarin op 3 juni 1663: 'Des morgens sagen we suit landt van bancka'. Het stukje vasteland van Sumatra wordt aangeduid als 'Samatar' met de 'Eerste hoeck'; met de laatste wordt waarschijnlijk Tandjoeng Kojan of Tandjoeng Djati bedoeld.

Bangka Strait. This chart originates from the diary of First Mate Michiel Gerritsz Boos, which he kept between 1662 and 1669 on several Company ships. On 3 June 1663, on his way from Batavia to China aboard the yacht *Vlaerdingen*, Boos noted: 'In the morning we saw the south land of Bangka.' The bit of the mainland of Sumatra is referred to as 'Samatar', with its *Eerste hoeck* (First Point); with the latter probably Tanjung Koyan or Tanjung Jati is meant.

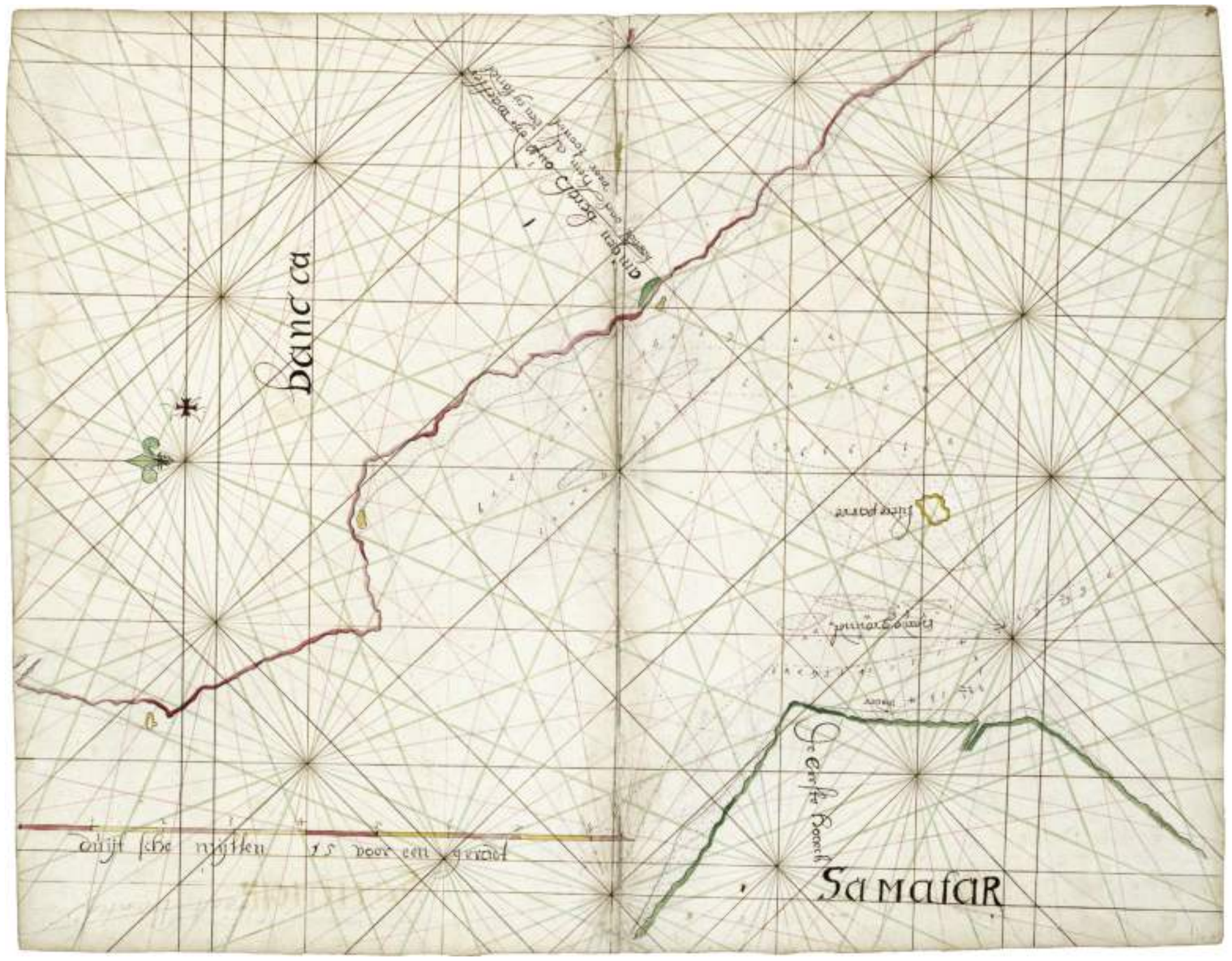

blad 94 onder / sheet 94 below:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-15-028.

[Anoniem, 1700-1710] :

[Kaart van Straat Bangka].

[Chart of the Bangka Strait].

Schaalstok van 10 Duytsche mylen 15 voor 1 graedt =
[ca. 1 : 530.000].
Scale-bar of *10 Duytsche mylen 15 voor 1 graedt* =
[approximately 1 : 530,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 37 x 73 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 37 x 73 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Mogelijk is deze kaart vervaardigd naar aanleiding van de resolutie van de Hoge Regering in Batavia van 16 november 1703, waarin wordt gesteld dat de oostkust van Bangka en de doorgang tussen Bangka en Billiton in een 'exacte caart gebragt' dienden te worden. Over de maker is niets bekend.

Possibly this chart was made as a result of the High Government's resolution of 16 November 1703, in which it is stated that the passage between Bangka and Billiton should be 'laid down in an exact map'. Nothing is known of the maker.

blad / sheet 95:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-15-022.

[Anoniem, 1675-1700] :

[Kaart van Straat Bangka].

[Chart of the Bangka Strait].

Schaalstok van 8 Duytsche mylen 15 voor 1 graadt =
[ca. 1 : 210.000].
Scale-bar of *8 Duytsche mylen 15 voor 1 graadt* =
[approximately 1 : 210,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 71 x 51 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 71 x 51 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Deze anonieme kaart van Straat Bangka dateert waarschijnlijk evenals de vorige uit de beginjaren van de achttiende eeuw, of anders uit een periode kort daarvoor, maar geeft de passage tussen Bangka en de oostkust van Sumatra op grotere schaal en in meer detail weer. Zie voor Straat Bangka ook de latere, kleinschaliger kaarten van Gerrit de Haan en Jan Theunis Busscher op de bladen 68-69.

This anonymous chart of the Bangka Strait, just like the previous one, probably dates from the early years of the eighteenth century, or a period shortly before that, but gives the passage between Bangka and the east coast of Sumatra on a larger scale and in more detail. For the Bangka Strait see also the later, smaller-scale charts by Gerrit de Haan and Jan Theunis Busscher on sheets 68-69.

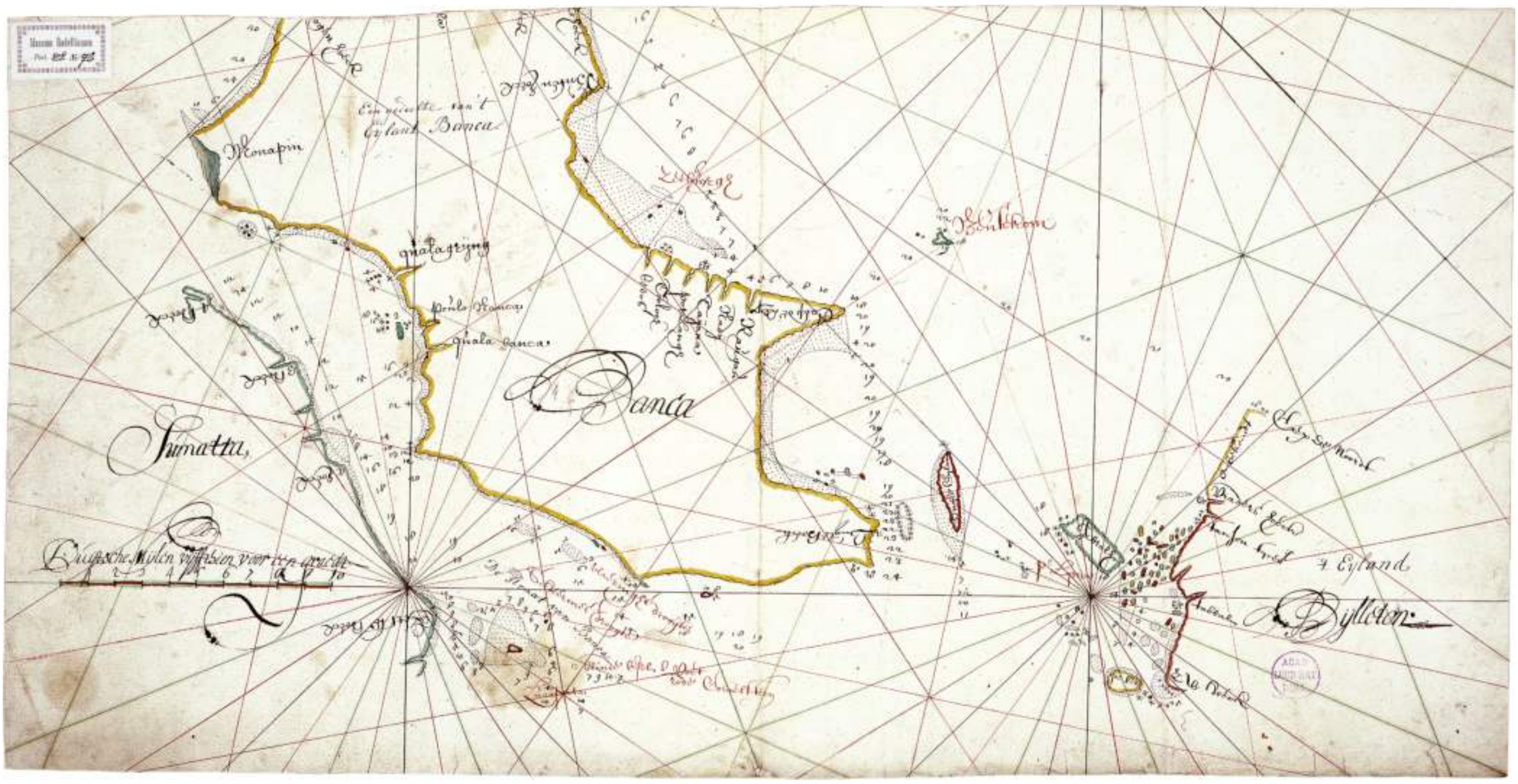

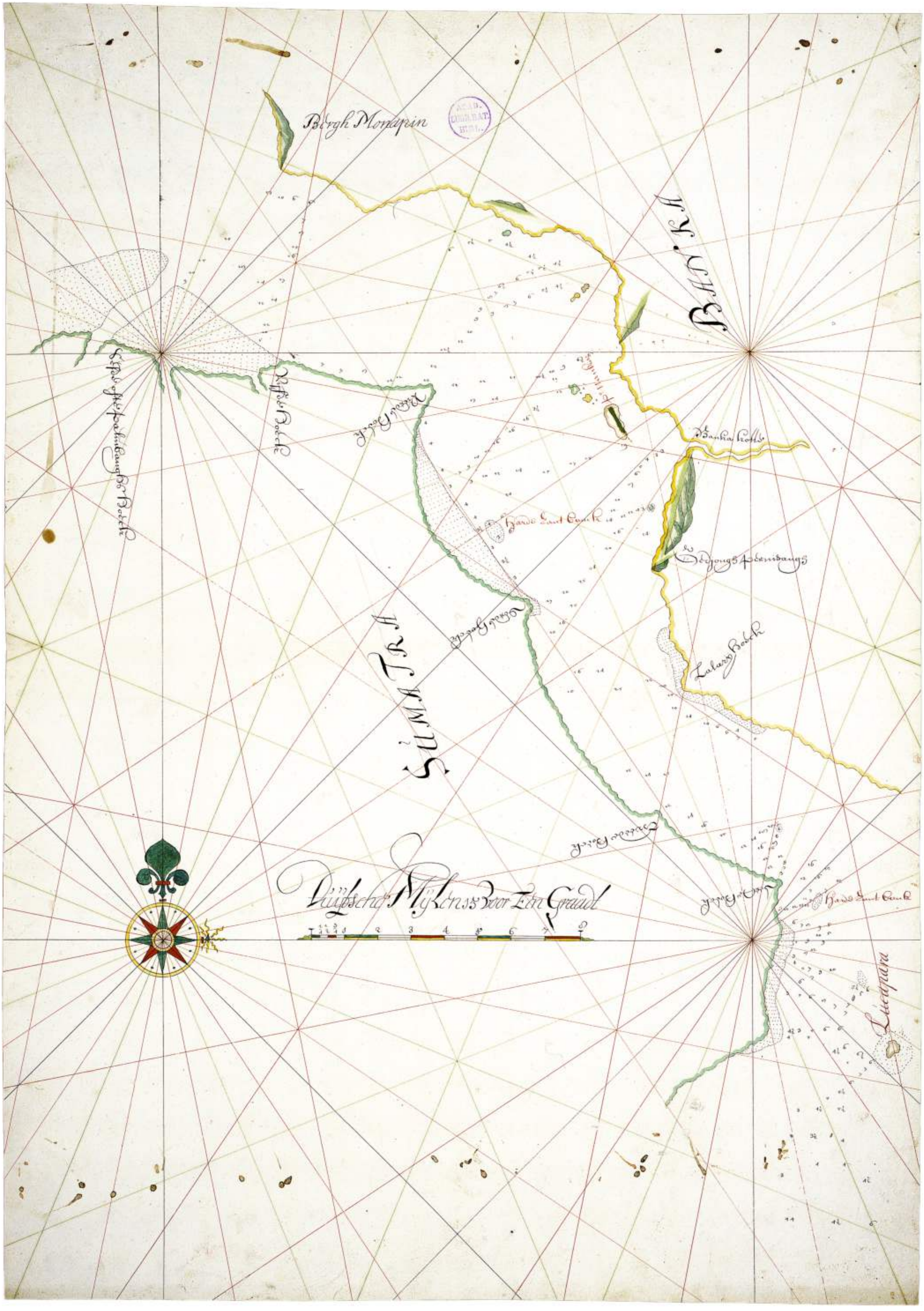
Bergh Monapin
Hoge Land
Hoge Land
Hoge Land

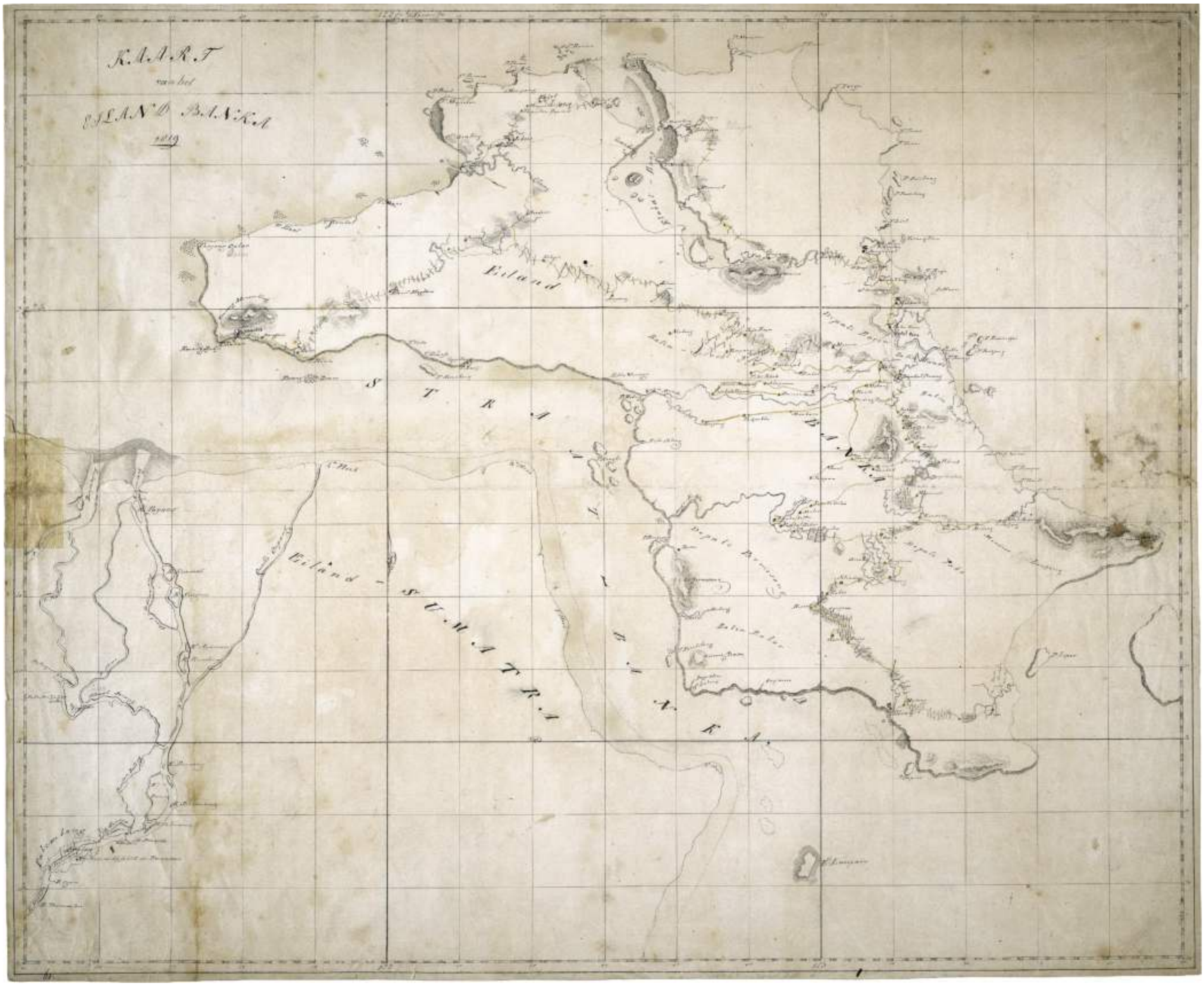

blad / sheet 96:

Nationaal Archief, 4.MIKO 61.

[Carel van der Wijck], 1819 :

Kaart / van het / Eiland Banka.

Chart / of the / Island of Bangka.

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 50 x 61 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 50 x 61 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Bangka. De eerste post van de VOC op Bangka dateerde al van 1668, maar pas met de intensivering van de tinwinning na 1710 werd het eiland van belang voor de Compagnie. Na de langdurige periode van opstand en strijd aan het eind van de achttiende en de vroege negentiende eeuw, toen de Hoge Regering niet meer in staat bleek haar greep op Palembang en onderhorigheden te handhaven, stond het eiland tussen 1812 en 1816 onder gezag van het Engelse tussenbestuur. In 1818 werd het tezamen met Palembang bezet door het nieuwe Nederlandse bestuur, maar pas na de definitieve verovering van Palembang in 1821 kwam het eiland volledig onder controle. Kapitein Carel van der Wijck werd in 1819 aangesteld als eerstaanwezend ingenieur van Bangka en Palembang. Een van zijn eerste opdrachten was waarschijnlijk het in kaart brengen van het eiland Bangka, blijkens deze kaart en die van de hoofdplaats Muntok en omstreken op het volgende blad. Tevens werd naar zijn ontwerp de versterking te Muntok verbeterd (blad 98).

Bangka. The VOC's first post on Bangka already dated from 1668, but the island only began to be of importance to the Company after 1710 with the intensification of tin mining. After the long period of rebellion and conflict at the end of the eighteenth and in the early nineteenth century, when the High Government eventually lost most of its hold on Palembang and dependencies, between 1812 and 1816 the island was under the control of the British Interregnum. In 1818, together with Palembang, it was occupied by the new Dutch regime, but only after the definitive conquest of Palembang in 1821 did the island come completely under control. Captain Carel van der Wijck was appointed in 1819 as senior engineer of Bangka and Palembang. One of his first tasks was apparently to map the island of Bangka, in view of this map and that of the main town, Muntok, on the next sheet. At the same time the fortification at Muntok was improved to his design (sheet 98).

blad / sheet 97:

Nationaal Archief, 4.VEL 1153.

[Carel van der Wijck, ca./c. 1820] :

Omstreken / van / Muntok, / op het eiland Banka.

Environs / of / Muntok, / on the island of Bangka.

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 66 x 46 cm.
1 map : ms on paper, gekleurd, 66 x 46 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Omstreken
van
Muntok
op het eiland Banka.

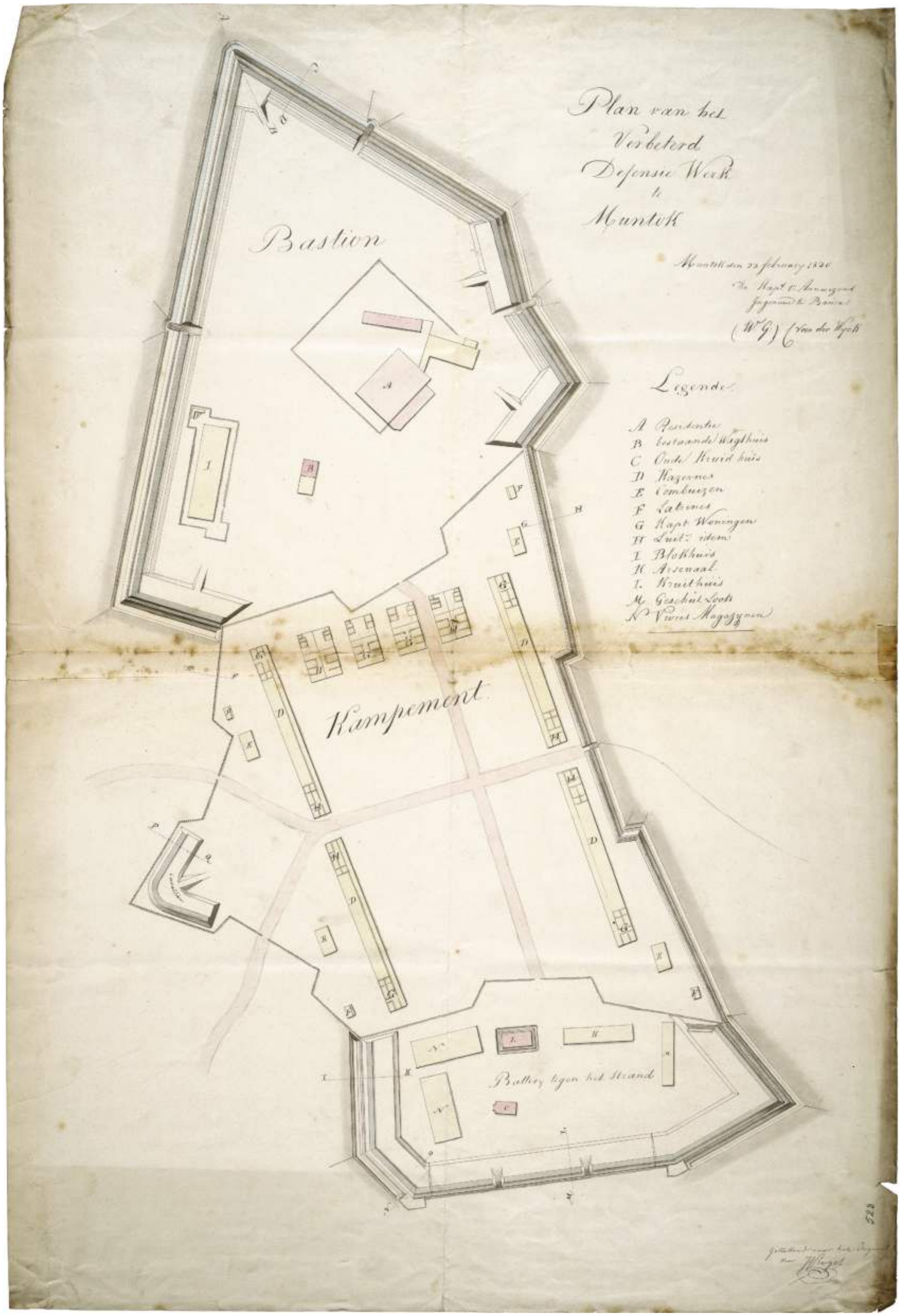

blad / sheet 98:

Nationaal Archief, 4.MIKO 523.

Muntok den 22 februarij 1820 / De Kapt. 1:st Aanwezend / Ingenieur te Banca / (W:G:) C. van der Wijck /geteekend naar het Origineel / door J.Vieget :
Muntok the 22th of february 1820 / The Captain and Chief / Engineer in Bangka / (Signed) C. van der Wijck / drawn from the Original / by J.Vieget :

Plan van het / Verbeterd / Defensie Werk / te / Muntok.

Plan of the / Improved / Defence Works / at / Muntok.

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 48 x 70 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 48 x 70 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [linksmidden] een legenda bij de letters A t/m N :
Explanations: [centre left] a key to the letters A to N :

A. Residentie.
B. Bestaande Wagthuis.
C. Oude Kruidhuis.
D. Kazernes.
E. Combuijzen.
F. Latrines.
G. Kapt. Woningen.
H. Luits. idem.
I. Blokhuis.
K. Arsenaal.
L. Kruithuis.
M. Geschut Loots.
N. Vivres Magazijnen.

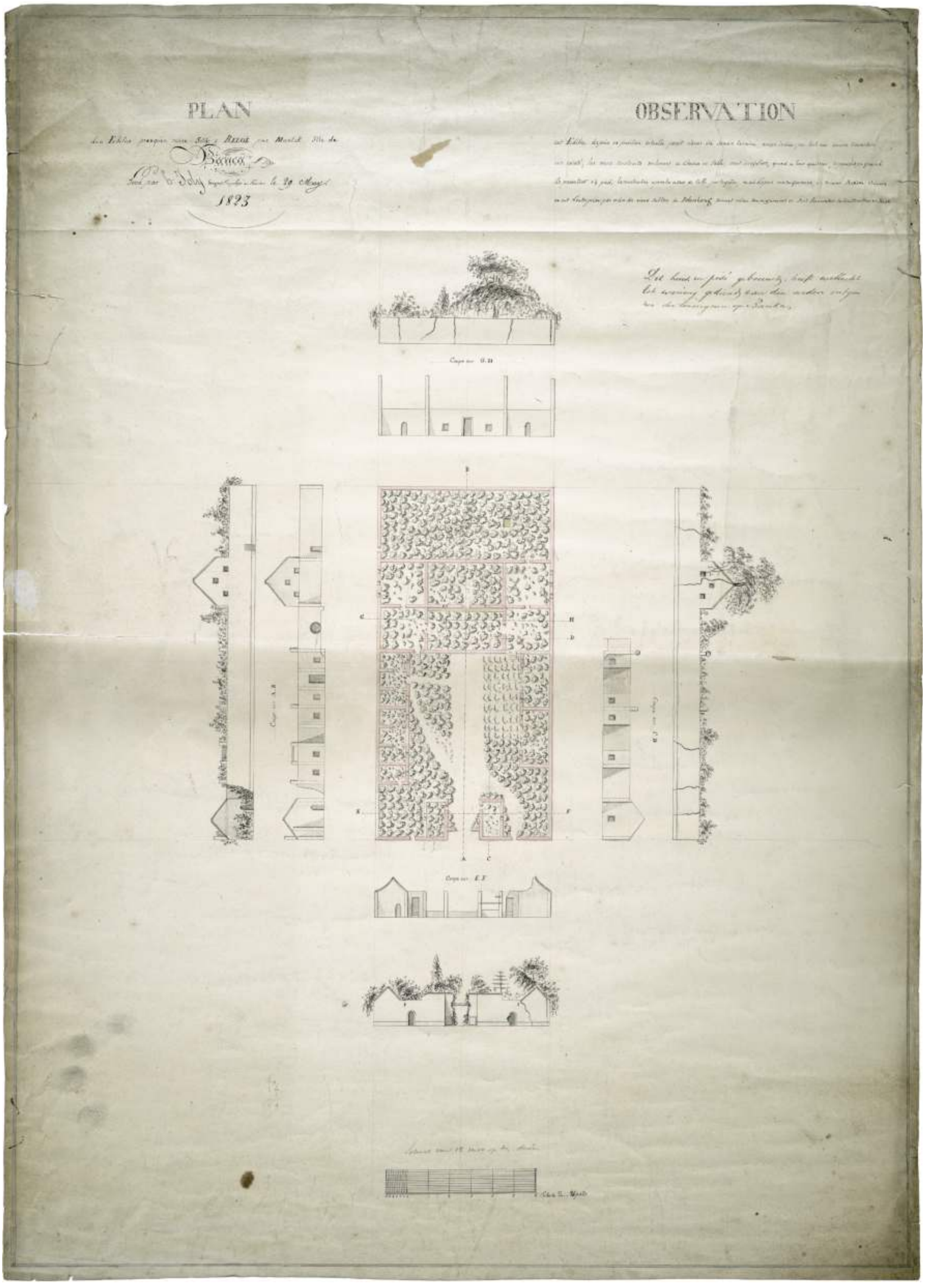

blad / sheet 99:

Nationaal Archief, 4.VEL 1154.

Levé par H. Joly Sergent Employé au Genie, le 29 May / 1823 :

Plan / d'un Edifice presqu'en ruine Situé à Beloë près Muntok Ille de / Banca.

Plan / van een Gebouw bijna een ruïne Gelegen in Belo dicht bij Muntok [op het] Eiland / Bangka.

Plan / of a Building nearly in ruins Situated in Belo near Muntok [on the] Island of / Bangka.

Schaalstok van 84 Pieds, 12 voeten op een duim = [ca. 1 : 145].
Scale-bar of *84 Pieds, 12 voet op een duim* = [approximately 1 : 145].

1 kaart + 8 profielen : ms op papier, 77 x 55 cm.
1 map + 8 profiles : ms on paper, 77 x 55 cm.

Oriëntatie: onbekend.
Orientation: unknown.

Verklaringen: [rechtsboven] een beschrijving :
Explanations: [upper right] a description :

Observation cet Edifice d'après sa position actuelle parait n'avoir eté jamais terminé, aucun indice, ne fait voir qu'une Couverture eut existé; les murs construits seulument de Chaux et Sable, sont irreguliers, quand a leur épaisseur, cependant en general ils presentent 1½ pied, la construction aproche assez de Celle portuguese, mais d'apres renseignemens, un nommé Ackim chinois en eut l'entreprise par ordre du vieux sultan de Palembang suivant meme renseignemens on fait Remonter sa construction en 1656.

[in een latere hand / by a later hand]

Dit huis, en pisé gebouwd, heeft wellicht tot woning gediend van den eerder ontginner der tinmijnen op Banka.

Volgens de Franstalige uitleg over het afgebeelde gebouw leek dit nooit te zijn voltooid, aangezien er geen aanwijzingen waren dat het voorheen een dak had gehad. De bouwwijze kwam overeen met die der Portugezen, maar naar horen zeggen zou het huis in 1656 door een Chinees met de naam Ackim zijn gebouwd op last van de sultan van Palembang.

According to the explanation in French about the building depicted it appears that this was never completed, considering that there were no indications that it had formerly had a roof. The method of building corresponded with that of the Portuguese, but it was said that the house had been built in 1656 by a Chinese with the name Ackim on the orders of the Sultan of Palembang.

Malacka
Pantjoor
Lingin
Rimadra

blad / sheet 100:

Nationaal Archief, 4.VEL 355.

[Anoniem, ca. 1700] :
[Anonymous, c. 1700] :

[Kaart van de Riouw- en Lingga- archipel].

[Chart of the Riouw and Lingga Archipelagos].

Schaalstok van 15 Duytsche Meijlen 15 op Een Graadt = [ca. 1 : 533.700].
Scale-bar of *15 Duytsche Meijlen 15 op Een Graadt* = [approximately 1 : 533,700].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 115 x 69,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 115 x 69,5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

blad / sheet 101:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-14-012.

[Anoniem, ca. 1725] :
[Anonymous, c. 1725] :

[Kaart van de Riouw- en Lingga-Archipel].

[Chart of the Riouw and Lingga Archipelagos].

Schaalstok van 15 Duijtsche Mijlen 15 voor een Graadt = [ca. 1 : 570.000].
Scale-bar of *15 Duijtsche Mijlen 15 voor een Graadt* = [approximately 1 : 570,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 99 x 51 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 99 x 51 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Riouw- en Lingga-archipel (Kepulauan Riau, Lingga). De Riouw- en Lingga-eilanden behoorden in de zeventiende en achttiende eeuw tot het Maleise sultanaat Djohor, waarvan de vorsten hier tussen omstreeks 1680 en 1689 en opnieuw na 1709 hun hoofdresidentie hadden. Zoals uitvoerig beschreven in het inleidende hoofdstuk, kwam de bestuursmacht in Djohor-Riouw in de latere achttiende eeuw goeddeels in handen van Boeginese onderkoningen en hun aanhang, onder wie na 1778 radja Hadji. Met deze verklaarde tegenstander van de Nederlandse bemoeienis met het Maleise Schiereiland was de Compagnie in 1783-1784 in een felle oorlog verwikkeld, die pas na inzet van het Landseskader uit de Republiek onder Jacob Pieter van Braam in haar voordeel kon worden beslecht. Radja Hadji zelf sneuvelde in juni 1784 tijdens de gevechten na de Nederlandse landing te Teloek Ketapang bij Malakka. Nadat Djohor vervolgens via het afgedwongen contract van dat jaar met sultan Mahmoed tot vazalstaat van de VOC was gemaakt, plaatste de Hoge Regering een garnizoen te Riouw (Lama), toen nog steeds de sultansresidentie van Djohor op het hoofdeiland Riouw of Bintan. De resident die namens Batavia voortaan het toezicht op het vorstenbestuur diende te houden, vestigde zich in 1786 op enige afstand van het sultanspaleis in Tandjoengpinang, dat later ook formeel de hoofdplaats van de Riouw- en Lingga-eilanden zou worden. In 1787 werd het Nederlandse garnizoen echter verdreven bij een aanval door de Ilanun of Solokkers, een piratenvolk dat banden onderhield met de in 1778 door radja Hadji verdreven en naar Borneo uitgeweken Boeginese onderkoning radja Ali. Het jaar daarop bezette de Compagnie Riouw opnieuw, waarna de na 1784 begonnen versterkingen op het eiland versneld werden voltooid, mede om een eventuele Engelse inbezitname van de archipel te voorkomen. De Riouw- en Lingga-eilanden werden bij het Verdrag van Londen van 1824 definitief van Djohor losgemaakt via de afgedwongen splitsing van dat rijk in dit deel onder Nederlands gezag en het oude kernland op het Maleise Schiereiland onder Brits opperbestuur, waartoe sinds 1819 ook de nieuwe Engelse vestiging Singapore behoorde.

Het hierna t/m blad 107 gereproduceerde kaartenmateriaal van de eilanden uit de VOC-tijd omvat naast een aantal overzichts- en zeekaarten enkele interessante situatie- en projecttekeningen van Riouw op grotere schalen uit de periode 1784-1792 door de commandant van het Landseskader, Jacob Pieter van Braam, en de fabriek en latere directeur der fortificatiën te Batavia, Carl Friedrich Reimer. De laatstgenoemde, aan wiens leven en werk uitvoeriger aandacht is besteed in Deel II: *Java en Madoera*, blad 134 e.v., was in 1789 in de rang van majoor als eerste landmeter en kaarttekenaar toegevoegd aan de Militaire Commissie van de zeeofficieren J.O. Vaillant en C.A. Verhuell en de majoor J.F.L. Graevestein. In deze functie bezocht hij Riouw in december 1791 en januari 1792 voor de opneming van de bestaande situatie ter plaatse en de opstelling van projectplannen voor een betere militaire versterking. Zoals bijna overal elders waar de Militaire Commissie voor dit doel actief is geweest in de verschillende bezittingen en vestigingen van de VOC, zijn Reimers voorstellen nadien ook in Riouw niet meer gerealiseerd. De twee anonieme kaarten volgens het gangbare prototype voor dit zeegebied op de bladen 100-101 dateren beide uit de eerste helft van de achttiende eeuw, ver voor de directe bemoeienis door de Compagnie met de Riouw- en Lingga-archipel, en vallen op door hun nog weinig nauwkeurige weergave van de afzonderlijke eilanden.

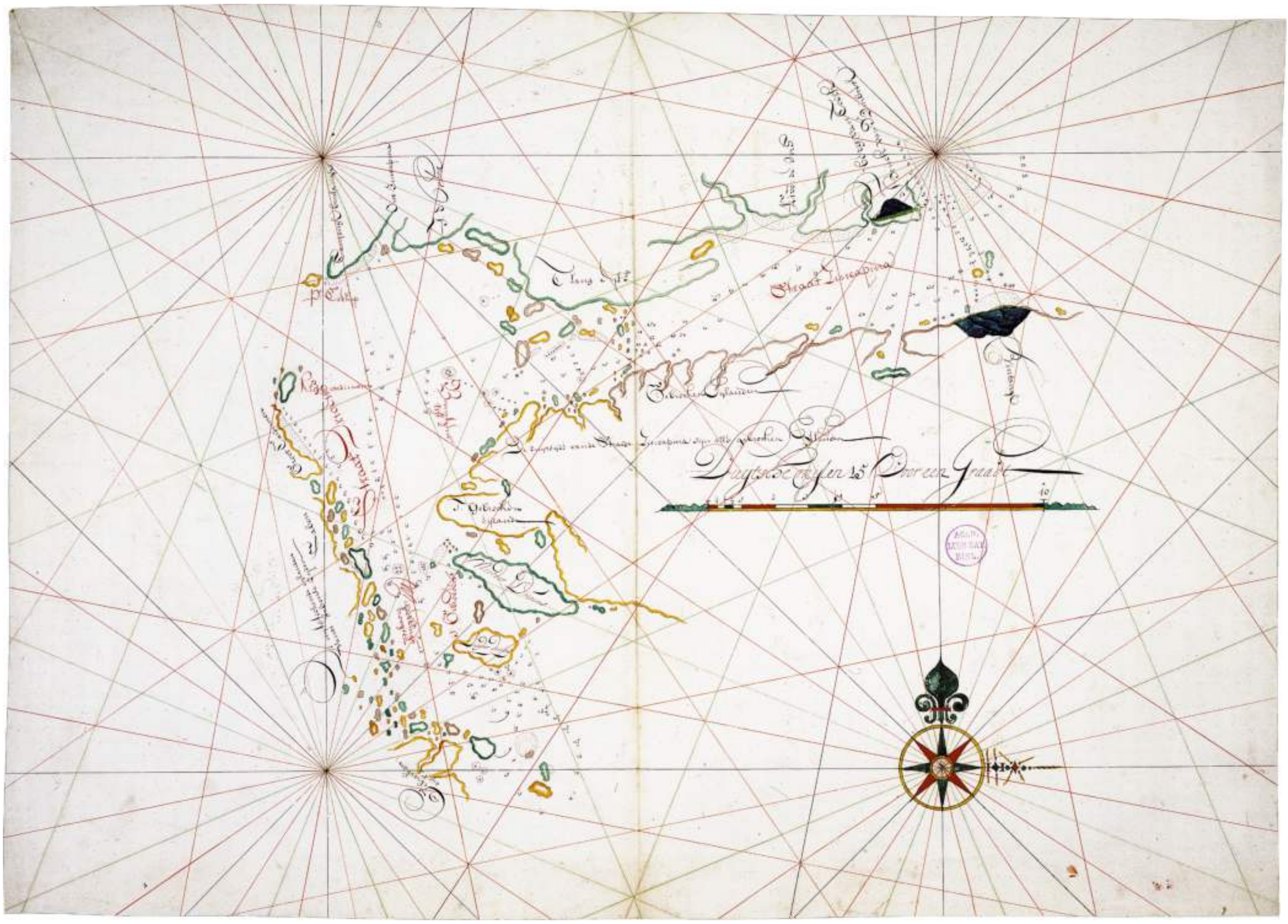

Riau (Riouw) and Lingga Archipelagos (Kepulauan Riau, Lingga). In the seventeenth and eighteenth centuries the Riau and Lingga Islands belonged to the Malay Sultanate of Johor, the rulers of which had their main residence here between about 1680 and 1689 and again after 1709. As has been described at length in the introductory chapter, governmental power in Johor-Riau in the later eighteenth century came into the hands of Buginese underkings and their followers, including Raja Haji after 1778. In 1783-1784 the Company was involved in a fierce war with this declared opponent of Dutch interference in the Malay Peninsula, and this was only settled in the favour of the Republic after the entry of the Home Fleet Squadron under Jacob Pieter van Braam. Raja Haji himself was killed in battle in June 1784 following the Dutch landing at Teluk Ketapang near Malacca. After Johor had been made a vassal state of the VOC under the contract forced on Sultan Mahmud on that year, the High Government placed a garrison at Riau (Lama), when the residence of the sultan of Johor was still on the main island of Riau or Bintan. The resident who from then on had the duty of keeping a watch over the Sultan's government in the name of Batavia established himself in 1786 at some distance from the Sultan's palace in Tanjungpinang, which would later also formally become the main town of the Riau and Lingga Islands. However, in 1787 the Dutch garrison was driven out by an attack by the Ilanun or people of Solok, a piratical group who had links with the Buginese underking Raja Ali. The latter had been driven out by Raja Haji in 1778 and had fled to Borneo. The next year the Company occupied Riau anew, and after that the fortifications on the island that had been begun after 1784 were completed in quick time, also in order to prevent a possible British takeover of the archipelago. Under the Treaty of London in 1824 the Riau and Lingga Islands were finally separated from Johor through the forced division of the realm into this part under Dutch rule and the old core on the Malay Peninsula under British sovereignty, including the new British settlement of Singapore from 1819.

The maps of these islands from the VOC period reproduced here up to sheet 107 contain, in addition to a number of general maps and sea charts, also several interesting larger-scale situation and project plans of Riau from the period 1784-1792, drawn both by the Commander of the Home Fleet Squadron, Jacob Pieter van Braam and the Superintendent of Works and later Director of Fortifications at Batavia, Carl Friedrich Reimer. The latter, whose life and work are discussed at greater length in Volume I: *Java and Madura*, sheet 134 and following, was attached to the Military Commission of the naval officers J.O. Vaillant and C.A. Verhuell and Major J.F.L. Graevestein in the rank of Major as First Surveyor and Map-maker in 1789. In this capacity he visited Riau in December 1791 and January 1792 in order to observe the existing situation on the spot and to draw up project plans for a better military fortification. Just like almost everywhere else where the Military Commission was active for this purpose in the various possessions and establishments of the VOC, Reimer's proposals were subsequently not carried out in Riau either. The two anonymous maps according to the usual prototype for this area of sea on sheets 100-101 both date from the first half of the eighteenth century, long before the direct intervention of the Company in the Riau and Lingga archipelago, and show a remarkable lack of accuracy in their representation of the separate islands.

blad / sheet 102:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-15-021.

[Anoniem, 1675-1700] :
[Anonymous, 1675-1700] :

[Kaart van Straat Doerian en Straat Singapore].

[Chart of the Doerian and Singapore Straits].

Schaalstok van 10 Duijtsche mijlen 15. Voor een Graadt = [ca. 1 : 210.000].
Scale-bar of *10 Duijtsche mijlen 15. Voor een Graadt* = [approximately 1 : 210,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 50,5 x 71 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 50.5 x 71 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

blad 103 boven / sheet 103 above:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-14-015.

Na de Fransche kaarten van d'Après Mannevillette / In dit Bestek overgebragt door / A.E. van Braam Houckgeest, [1785-1795] :
From the French maps of d'Après Mannevillette / Copied to this Scale by / A.E. van Braam Houckgeest, [1785-1795] :

Nauwkeurige Kaart / van / Het Oostlijk Gedeelte van Straat Malacca / behelzende / De Passagie van Malacca naar de Chinesche Zee.

Accurate Chart / of the Eastern Part of the Strait of Malacca / including / The Passage from Malacca to the China Sea.

Schaalstok van 12 [mijl], Duitsche Mijlschaal van 15 in één Graad = [ca. 1 : 320.000].
Scale-bar of *12* [*mijl*]*, Duitsche Mijlschaal van 15 in één Graad* = [approximately 1 : 320,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 62 x 99 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 62 x 99 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [rechtsonder] een beschrijving :
Explanations: [lower right] a description :

IJl. Bintang. Op 't welk Riouw legd. De Mond welkers Haven hier neven accuraat geplaatst is. Deeze Eilanden zijn in den Jare 1785 door den Lands Commandt. Captn: J.P. van Braam op de Maleijers veroverd en onder 't Gebied der O:I: Comp: gebragt.

In 1769 werd bij de kaartenuitgevers J. van Keulen en zoonen aangeboden de door P. Steenstra uit het Frans vertaalde *Verhandeling over de zeevaart van Vrankryk naar de Indiën*, door 'M. d'après de Mannevillette'. Steenstra was onder meer examinateur der stuurlieden van de VOC in Amsterdam en moest blijkbaar voor het onderwijs toen terugvallen op een Frans werk. Andreas Everardus van Braam Houckgeest, broer van de eskadercommandant Jacob Pieter van Braam, maakte in 1795 samen met Isaac Titsingh een gezantschapsreis naar de Chinese keizer. Mogelijk vervaardigde hij de kaart ter voorbereiding of na afloop van deze reis. Het genoemde jaartal 1785 is niet correct; de verovering van Riouw vond plaats in 1784.

In 1769 the *Verhandeling over de zeevaart van Vrankryk naar de Indiën* (Treatise on the shipping of France to the Indies) by 'M. d'après de Mannevillette' and translated from the French by P. Steenstra was offered at J. van Keulen and sons, publishers of maps and atlases. Among other things, Steenstra was examiner of the helmsmen of the VOC in Amsterdam, and apparently for teaching at that time had to fall back on a work in French. In 1795 Andreas Everardus van Braam Houckgeest, the brother of squadron commander Jacob Pieter van Braam, went on a diplomatic mission to the Chinese emperor, together with Isaac Titsingh. Possibly he made this map in preparation or following this journey. The date of 1785 given is not correct, as the conquest of Riau took place in 1784.

blad 103 onder / sheet 103 below:

Nationaal Archief, 4.MIKO 9.

Volgens de Jongste Meting [Jan Theunis Busscher], 1820 :
According to the Latest Survey [Jan Theunis Busscher], 1820 :

Nieuw Kaart / van / de Straat / Sinkapoer.

New Chart / of / the Singapore / Strait.

[profiel / profile]

'T Hooge Land van Bintang.
The High Land of Bintang.

[inzetkaart / inset map]

Kaart van het kanaal van / Prins Wales / Eiland en de Kust van queda.
Chart of the channel of / Prince of Wales / Island and the Coast of Queda.

[profiel / profile]

Het Hooge Land van Queda.
The High Land of Queda.

[inzetkaart / inset map]

A Survey of / Bass-Harbor / by Capt: Thomas Forrest.
Een Opname van / Bass-Harbor / door Capt: Thomas Forrest.

Schaalstok van 18 E.M. = [ca. 1 : 370.400] [inzetkaarten] 4 E.M. ; 4 E.M. = [ca. 1 : 178.500 ; 1 : 168.400].
Scale-bar of *18 E.M.* = [approximately 1 : 370,400] [inset maps] *4 E.M.* ; *4 E.M.* = [approximately 1 : 178,500 ; 1 : 168,400].

3 kaarten + 2 profielen : ms op papier, gekleurd, 46 x 64 cm.
3 maps + 2 profiles : ms on paper, coloured, 46 x 64 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Jan Theunis Busscher werkte hier weer naar Engelse kaarten, zoals mede duidelijk is uit de keuze van het in 1786 door de EIC verworven Prince of Wales-eiland (Penang, Poelau Pinang) met de tegenoverliggende kust van Kedah ('Queda') en de passage door de Langkawi-eilanden ('Bass-Harbor') voor weergave in de inzetkaarten. Aan Straat Singapore is ook al de nieuwe Britse vestiging van 1819 aangeduid ('Sinkapoer'), die binnen enkele tientallen jaren een geduchte handelsconcurrent voor Batavia zou worden. Zie ter vergelijking de twee voorafgaande kaarten, die deze zeestraat respectievelijk ten minste een eeuw eerder en omstreeks 1785 tonen.

Here again Jan Theunis Busscher was working from British maps, as is clear from his choice of Prince of Wales Island (Penang, Pulau Pinang) acquired by the EIC in 1786 with the opposite coast of Kedah (*Queda*) and the passage through the Langkawi Islands (*Bass-Harbor*) for inclusion in the inset maps. The new British settlement on Singapore Strait from 1819 (*Sinkapoer*) has already been included as well; within a few decades this would become a formidable trading competitor to Batavia. For a comparison see the two preceding maps, which show this strait at least a century earlier and in around 1785 respectively.

Schier-Eland van Malaija.

blad 104 boven / sheet 104 above:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-15-003.

[Anoniem, 1710-1750] :
[Anonymous, 1710-1750] :

Bintang.

Bintan.

Schaalstok van 5 *English Leagues 20 to One Degree* = [ca. 1 : 220.000].
Scale-bar of 5 English Leagues 20 to One Degree = [approximately 1 : 220,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 42 x 33 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 42 x 33 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [linksboven] een beschrijving :
Explanations: [upper left] a description :

Bestaat uijt veel kleijne eijlandies digt aan een ander [...] aan de waterkant modderig, egter soo diep dat [...] beijden met kleene prauwen met het laagste water varen kan, daar is geen andere passagie om door in te komen, als voorbij den Boom want het buijtenste eijland, wiens situatie onbekent is, gemerkt A,A,A,A,A,A, strekt sig als een kring om de andere, aan de boom en verder op is het water altijt sout, dog [bij 's kon]ings residentie plaats somtijts brak, hooger op is het sout. De stroom loopt sterk op en af, bij spring tij tot 10 a 12 voeten, en nieuwe en volle maan smorgens ten 9 uuren het hoogste water en bij dage sterke winden, die met de son toe en afnemen, en des nagts ordinair weijnig waeijen. buijten de 2 bekende baterien zijnder geen naamwaardige vastigheden, als 7 [...] op de baleij van radja moeda, staande op de waterkant 5 a 6 kleene metalle stukies staan, en dat konings pagger met houte pallisaden deses is, maar men sou met weijnig moeijte d'eijlandjes tegens een aanval kunnen fortificeren.

[middenboven] een aantekening door J.T. Bodel Nijenhuis :
[above centre] a note by J.T. Bodel Nijenhuis :

Bintang, ten O. v. Sumatra.

[rechtsboven] een legenda bij de letters b t/m f :
[upper right] a key to the letters b to f :

b: Koning pagger, staande op het afhangen van het / bergi aan de water cant.
c. De woning van den doolobhandaro.
d. De woning van radja moeda.
e. De basaar.
f. De wooning van den laxamana.

[rechtsonder] een kaartinschrift :
[lower right] an inscription on the map :

Dit zijn eijlandies die ons onbekent zijn en daarom staat het, of het maar eene eijland is.

Het lijkt erop dat deze oorspronkelijk Engelse kaart van 'Rheo' (Riouw, hier bedoeld als de hoofdplaats op het eiland Bintan, 'Bintang'), in handen is gevallen van de Compagnie en daarna aangevuld met explicaties, of dat het hier gaat om een geval van 'bedrijfsspionage' door een Nederlander in Engelse dienst. De datering is niet eenvoudig; op grond van het vroeg-achttiende-eeuwse Nederlandse handschrift en het feit dat de kaart klaarblijkelijk na de vestiging van het Djohorse sultanshof op Riouw in 1709 is gemaakt, komt de periode tussen ca. 1710 en 1750 het meest in aanmerking.

It looks as if this originally English map of *Rheo* (Riau, here intended to indicate the main town on the island of Bintan, *Bintang*) fell into the hands of the Company and after that had explanations added to it, or that this involved a case of 'industrial espionage' by a Dutchman in the service of the English. The dating is not simple – on the basis of the early eighteenth century handwriting and the fact that the map was apparently made after the Johor Sultan's court was established on Riau in 1709, a period between about 1710 and 1750 can be considered as likely.

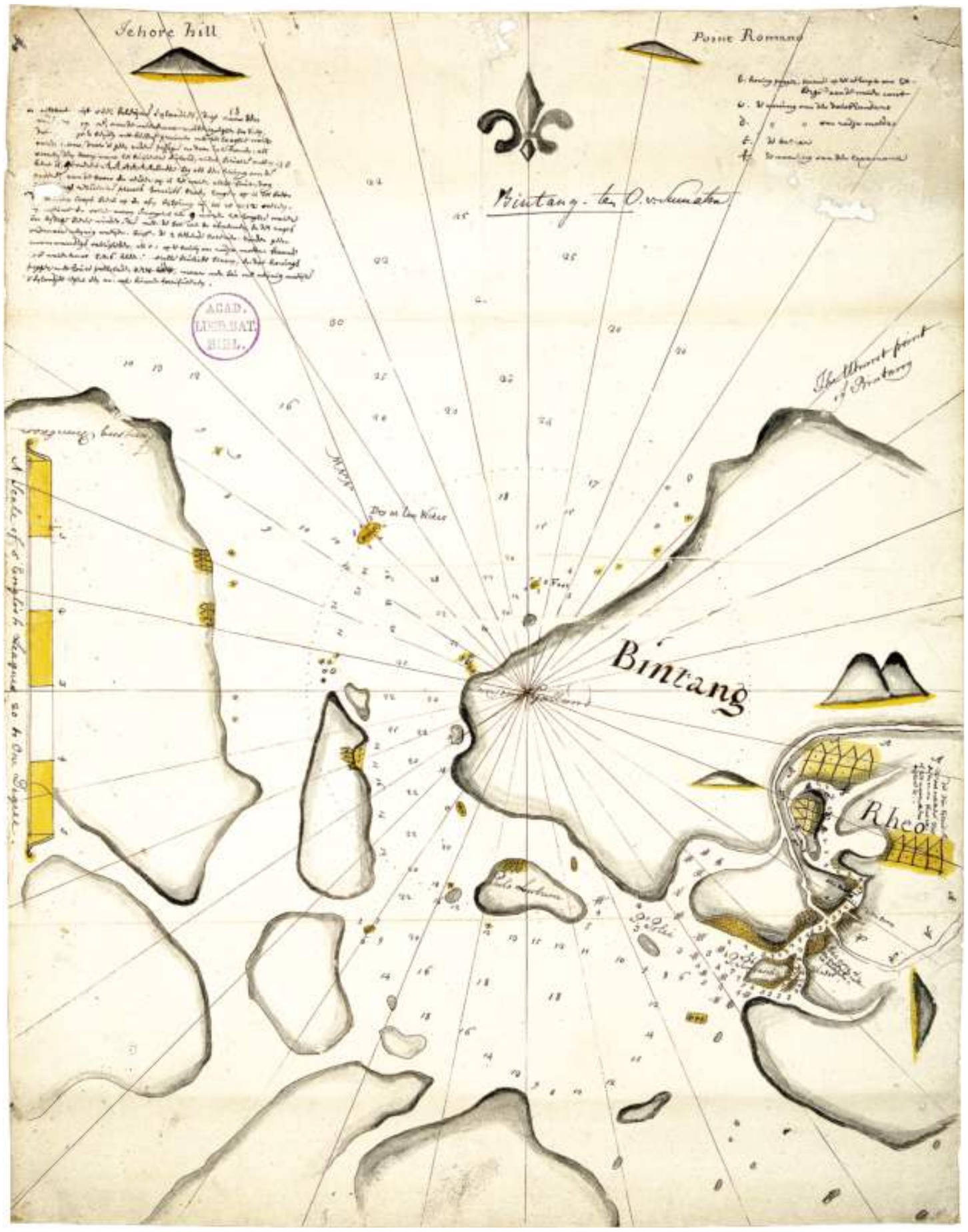

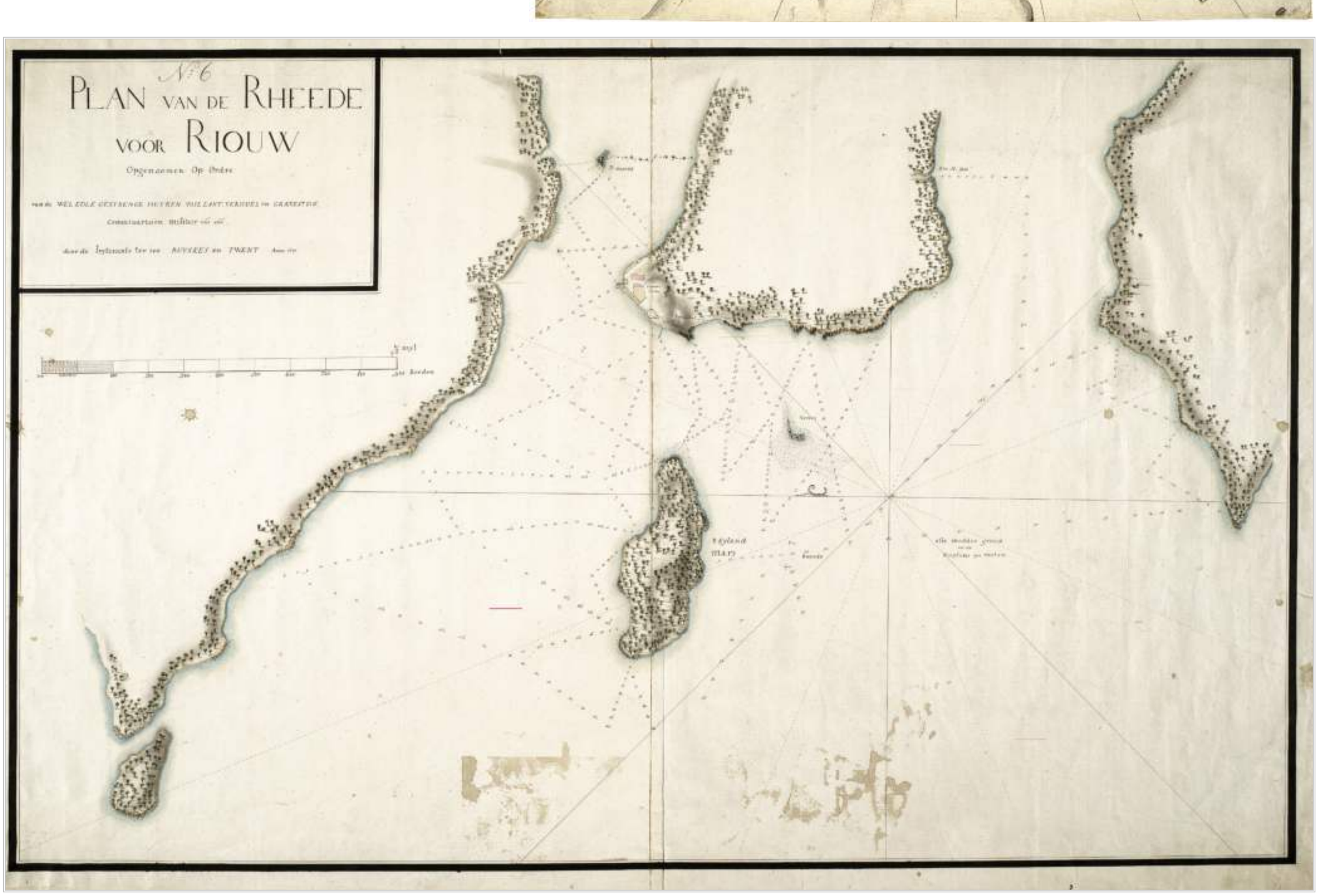
N°6
PLAN VAN DE RHEEDE
VOOR RIOUW
Opgenomen Op Ordre
van de WEL EDLE GESTRENGE HEEREN VOLLANT VERHUEL en GRAVESTEIN
Commissarissen Militair etc. etc.
door de Ingenieurs ter see RUYKES en TWENT Anno 1721

blad 104 onder / sheet 104 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 370.

Door de luytenants ter zee Buijskes en Twent, Anno 1791 :
By the Lieutenant-Commanders Buijskes and Twent, Anno 1791 :

N:o 6 / Plan van de Rheede / voor Riouw [...].

N:o 6 / Chart of the Riouw / Roads [...].

Schaalstok van 900 Roeden = [ca. 1 : 14.900].
Scale-bar of *900 Roeden* = [approximately 1 : 14,900].

1 kaart : ms op papier, 64,5 x 98 cm.
1 map : ms on paper, 64,5 x 98 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [linksboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper left] continuation of the title :

Opgenoomen Op Ordre / van de Wel Edle Gestrenge heeren Vaillant, Verhuel en Graevestein / commissarissen militair enz. enz.

De zeeofficieren A.A. Buyskes en A.C. Twent assisteerden Reimer en de Militaire Commissie in december 1791 en januari 1792 bij het karterings- en tekenwerk op Riouw.

The naval officers A.A. Buyskes and A.C. Twent assisted Reimer and the Military Commission in December 1791 and January 1792 with mapping and drawing work in Riau.

blad 105 boven / sheet 105 above:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 006-15-014.

[Anoniem, 1710-1750] :
[Anonymous, 1710-1750] :

Riouw.

Schaalstok van 1 Duijtsche Mijlen = [ca. 1 : 50.000].
Scale-bar of *1 Duijtsche Mijlen* = [approximately 1 : 50,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 47,5 x 40 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 47.5 x 40 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [linksboven] een aantekening bij de titel door J.T. Bodel Nijenhuis :
Explanations: [upper left] a note to the title by J.T. Bodel Nijenhuis :

Op Bintang.

Net als de Engelse overzichtskaart van Bintan op blad 104 boven is deze Nederlandse weergave op grotere schaal van alleen de rede en de hoofdplaats Riouw te dateren in de eerste helft van de achttiende eeuw, maar wel na 1709, toen hier het hof van de sultans van Djohor werd gevestigd.

Just as the English general map of Bintan on sheet 104 above, this Dutch rendering to a larger scale of only the roads and the main town of Riau can be dated in the first half of the eighteenth century, but certainly after 1709, when the court of the sultans of Johor was set up here.

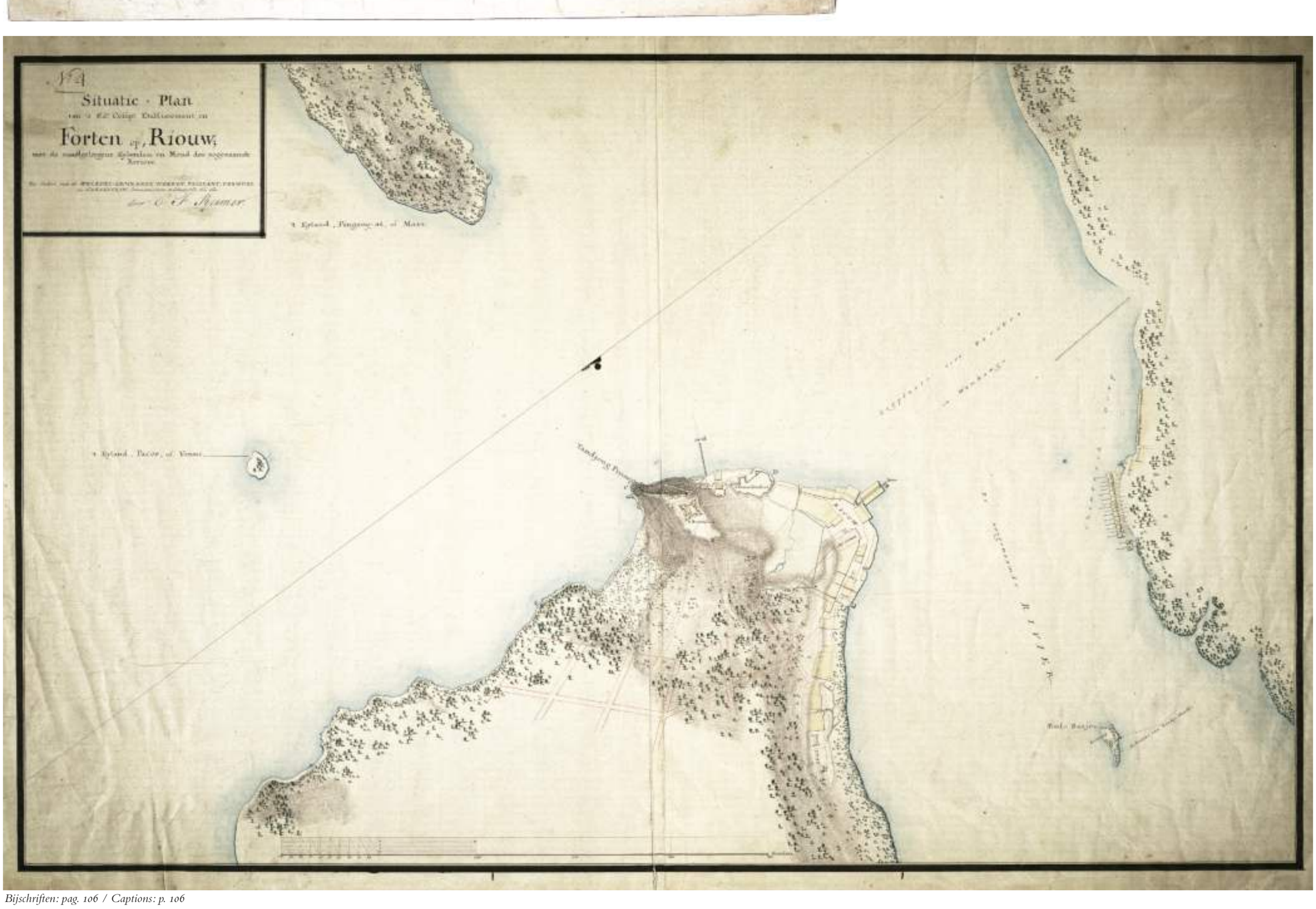

Bijschriften: pag. 106 / Captions: p. 106

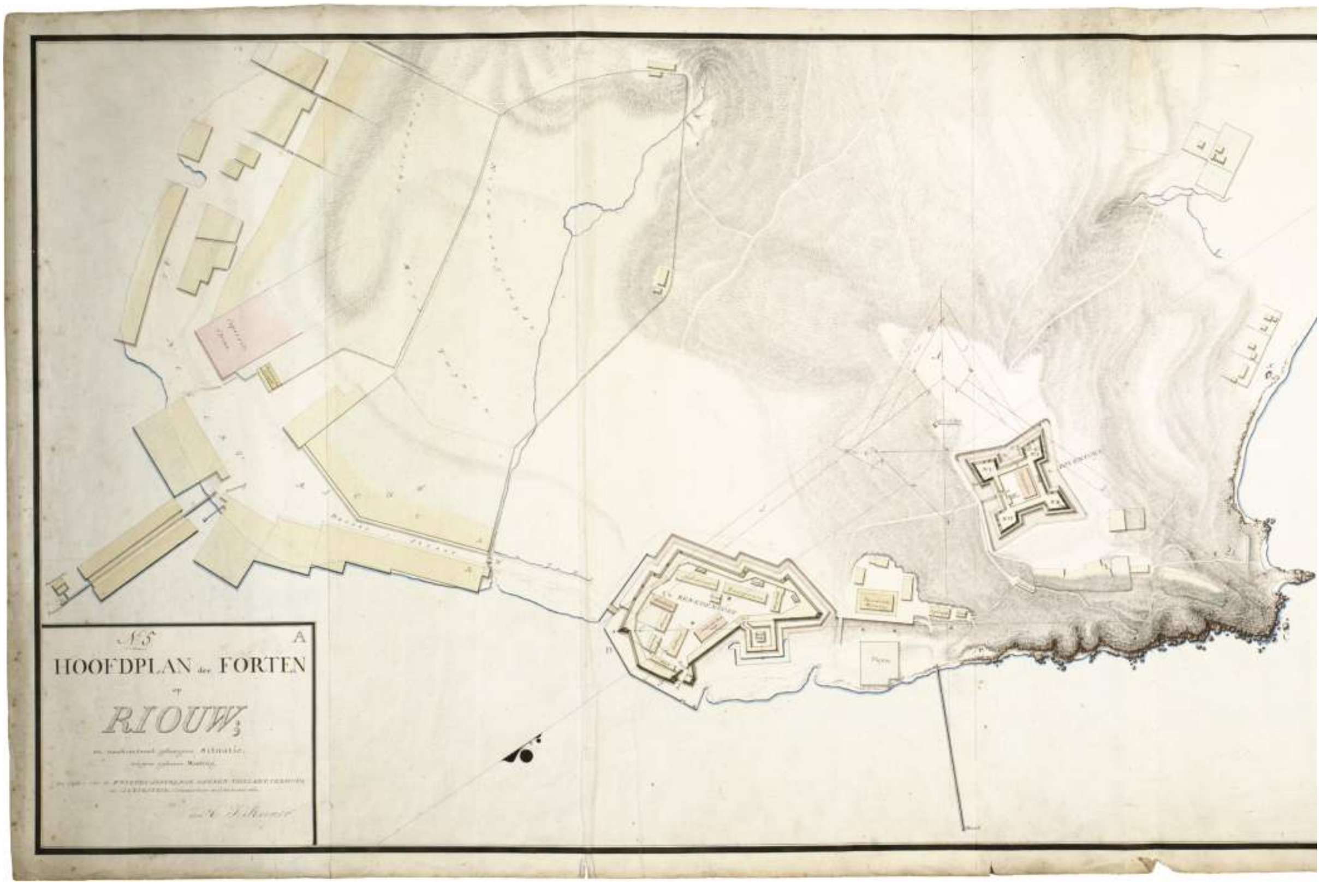

blad 105 onder / sheet 105 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 1151.

Door C:F: Reimer, [1791] :
By C:F: Reimer, [1791] :

N:o 4 / Situatie-Plan / van 's Ed:e Comp:s Etablissement en / Forten op, Riouw; / met de naastgeleegene Eylanden en Mond der zoogenaamde / Riviere [...].

No: 4 / Situation Map / of the Hon: Company's Settlement and / Fortifications in, Riouw; / with the neighbouring Islands and Mouth of the so-called / River [...].

Schaalstok van 400 [Rijnlandse] roeden = [ca. 1 : 4.400].
Scale-bar of *400* [*Rijnlandse*] *roeden* = [approximately 1 : 4,400].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 62 x 95,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 62 x 95.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [vervolg van de titel] :
Explanations: [continuation of the title] :

Ter Ordre van de Weledel-Gestrenge Heeren, Vaillant, Verhuel / en Graevestein, Comissarissen militair enz. enz.

blad 106 onder / sheet 106 below:

Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam, s.1277(01) [nr. 0026].

[Jacob Pieter van Braam], opgenomen 't jaar 1784 :
[Jacob Pieter van Braam], surveyed in the year 1784 :

Plan van het eyland Poele Bayang.

Plan of the island of Poelau Bajan.

[profiel / profile]

Gesigt van de battery en't huys van den Koning in't noord westen.
View of the battery and the house of the King in the north-west.

Schaalstok van 80 rhijnl. voeten = [ca. 1 : 260].
Scale-bar of *80 rhijnl. voeten* = [approximately 1 : 260].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, 37 x 46 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, 37 x 46 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [rechtsmidden] een beschrijving :
Explanations: [centre right] a description :

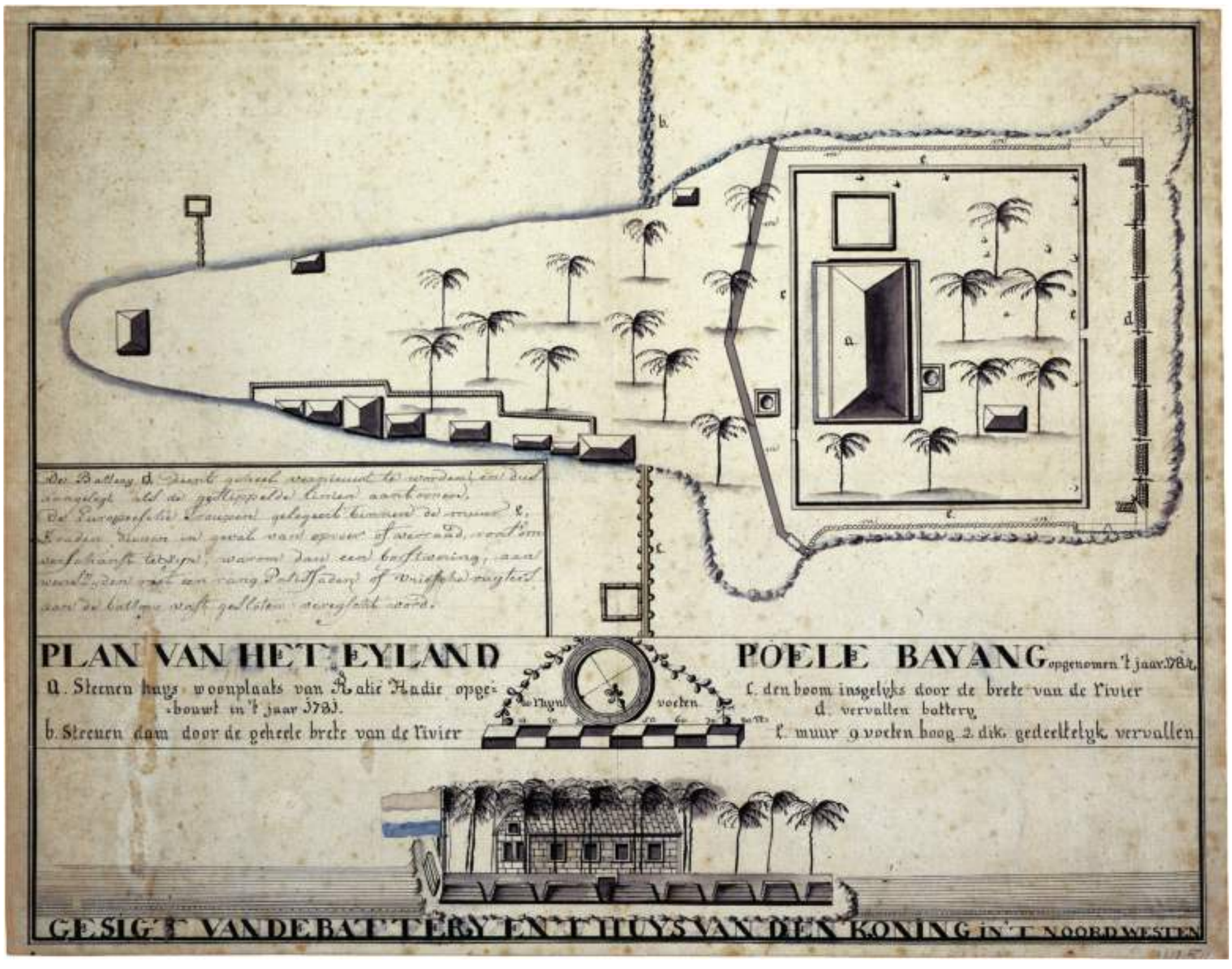
PLAN VAN HET EYLAND POELE BAYANG opgenomen 't jaar 1784.
a. Steenen huys woonplaats van Ratie Hadie opgebouwt in 't jaar 1781.
b. Steenen dam door de geheele brete van de rivier
c. den boom insgelyks door de brete van de rivier
d. vervallen battery
e. muur 9 voeten hoog 2 dik. gedeeltelyk vervallen
GESIGT VAN DE BATTERY EN T HUYS VAN DEN KONING IN T NOORD WESTEN

De batterij d dient geheel vernieuwt te worden en dus aangelegt als de gestippelde linien aantoonen. De Europeesche Troupen gelogeert binnen de muur E, Zouden dienen in geval van oproer of verraad, rontom verschanst te zijn, warom dan een borstwering, aan weerszijden met een rang Palissaden of vriesche ruyters aan de battery vast gesloten vereyscht word.

[onder] een legenda bij de letters a t/m e :
[below] a key to the letters a to e :

a. Steenen huys woonplaats van Ratie Hadie opgebouwt in't jaar 1781.
b. Steenen dam door de geheele brete van de rivier.
c. Den boom insgelijks door de brete van de rivier.
d. Vervallen battery.
e. Muur 9 voeten hoog 2 dik gedeeltelyk vervallen.

Op dit kaartje uit 1784 van Poelau Bajan (Pulau Bayan) voor Tandjoengpinang in Riouw geeft de eskadercommandant Jacob Pieter van Braam aanwijzingen voor de verdere versterking van dit eilandje ten behoeve van de legering van het compagniesgarnizoen. Blijkens de legenda bevond zich voordien op Bajan de residentie van radja Hadji, de Boeginese onderkoning die eerder in 1784 bij Malakka in de strijd tegen Van Braams expeditiemacht was gesneuveld. Na de tijdelijke verdrijving van de Nederlanders van Riouw in 1787 en de herbezetting het jaar daarop is de fortificatie op Bajan klaarblijkelijk niet meer gebruikt. Deze komt althans niet als zodanig voor op Carl Friedrich Reimers situatiekaart van Riouw uit 1791-1792 op blad 105 onder.

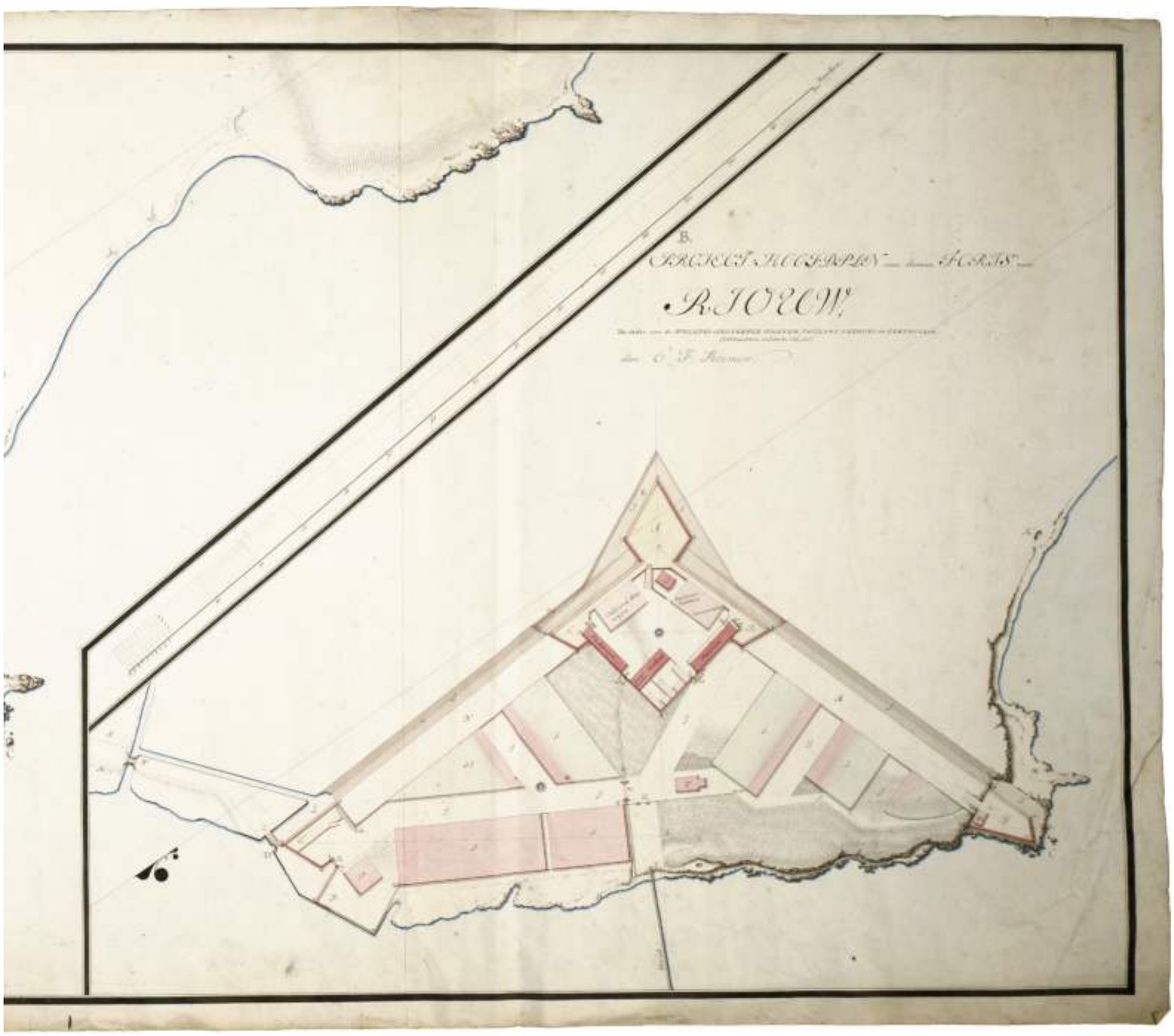

bladen 106-107 boven / sheets 106-107 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 1152.

Volgens gedaane Meetinge / door C:F: Reimer, [1791] :
According to the completed Survey / by C.F. Reimer, [1791] :

N:o 5 A / Hoofdplan der Forten / op / Riouw; / en naastomtrent gelegene Situatie [...].

N:o 5 A / Main plan of the Fortifications / in / Riouw; / and the neighbouring Situation [...].

[inzetkaart / inset map]

B. Project Hoofdplan eens steenen Forts voor / Riouw.
B. Projected Main plan for a stone Fortress for / Riouw.

Schaal niet aangegeven [inzetkaart] schaalstok van 150 [Rijnlandse] Roeden = [ca. 1 : 970].
Scale not indicated [inset map] scale-bar of *150* [*Rijnlandse*] *Roeden* = [approximately 1 : 970].

1 kaart + 1 inzetkaart : ms op papier, gekleurd, 65,5 x 172 cm.
1 map + 1 inset map : ms on paper, coloured, 65.5 x 172 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [vervolg van de titel] :
Explanations: [continuation of the title] :

Ter Ordre van de Weledel Gestrenge Heeren, Vaillant, Verhuel / en Graevestein, Comissarissen mlitair enz. enz.

Malakka / Malacca / Melaka

On this little map from 1784 of Pulau Bayan off Tanjung-pinang in Riau the squadron commander Jacob Pieter van Braam gives directions for further fortifying this island for the sake of the encampment of the Company garrison. In view of the legend Bayan was formerly the location of the residence of Raja Haji, the Buginese underking who had died earlier in 1784 near Malacca in the battle against Van Braam's expeditionary force. After the temporary expulsion of the Dutch from Riau in 1787 and the reoccupation in the following year, apparently the fortification on Bayan was no longer used. At least it does not occur as such on Carl Friedrich Reimer's situation map of Riau from 1791-1792 on sheet 105 below.

blad 107 onder / sheet 107 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 264.

Door Willem Silvester, Captain ter Zee, A.o 1785 :
By Willem Silvester, Captain, A.o 1785 :

Verbeeterde Kaart / van een Gedeelte der / Straat Mallacca.

Improved Chart / of a Part of the / Malacca Strait.

Schaal niet aangegeven.
Scale not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 55 x 101,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 55 x 101.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is upper left.

Verklaringen: [vervolg van de titel] :
Explanations: [continuation of the title] :

In dienst der Vereenigde Nederlanden / onder 't Ressort van 't Edel Moogende / Collegie ter Admiraliteid tot / Amsterdam A.o 1785.

Kapitein-ter-zee Willem Silvester, in 1785 commandeur van het Landseskader in Oost-Indië, verwerkte de door hem bevonden 'droogten en de abuisen in de kaarten vant Malakse vaarwater' in deze kaart van het kust- en zeegebied ten noordwesten van Malakka. De stad zelf is slechts schetsmatig aangegeven.

Naval Captain Willem Silvester, Commander of the Home Fleet Squadron in the East Indies in 1785, worked the 'shoals and the mistakes in the maps of the Malacca waters' that he had experienced into this map of the coast and area of sea to the north-west of Malacca. The city itself is only roughly indicated.